

Mulgi vald tänab ja tunnustab

Mulgi valla aukodaniku nimetus ning sellega kaasnev aukodaniku märk anti tehnikaspordi edendajale ja Karksi-Nuia linna arendajale Heino Nõgu, ajaloo ja pärandlugude kogujale ning jäädvustajale Salme Vainlole ning vabatahtliku töö tegijale ja kodukoha mälestuste talletajale Olga Palule.

Heino Nõgu

Heino Nõgu on pikalt ja tulemuslikult juhtinud Nuia EPT-d, teinud silmapaistvat tööd Karksi-Nuia linna arendamisel ning auto- ja motosporti edendamisel.

Heino Nõgu suunati 1960. aastal pärast Eesti Põllumajanduse Akadeemia lõpetamist Nuia alevisse Abja Remondi- ja Tehnikajaama insener-konstruktoriks. Aasta hiljem asus ta täitma peainseneri kohustusi ning 1976. aastal sai mehest Nuia EPT juht. Täna Karksi-Nuia peamine väljaehitaja oli just Nuia EPT. EPT esimene juht, karismaatiline Jüri Kivistik tegi kõva alguse, kuid Nuia

EPT kuldajastu ja Karksi-Nuia tormiline areng õigeusu kirikukülalt kaasajaks asulaks toimus Heino Nõgu juhtimisel. Kavandati ja ehitati välja suurem osa tööstusrajatistest koos nende juurde kuuluvate elamute ja muude vajalike hoonetega. Kool sai avara juurdeehituse koos spordisaali ja ujulaga. Valmis uus polikliinik ja apteek. Üle Eesti teati siinset GAZ-tüüpi veoautode kapitaalremonti, UAZ'ide ümberehitust põllumajandusdiagnostika masinateks, melioratsioonmaaparandust, automajandit, hüdrosilindrite ja ehitusdetailide valmistamist ning üldehitust. Nuia EPT ametiühingu klubi oli tuntud ja tunnustatud oma rahva-

tantsijate, kooride, puhkpilli-orkestri ning mälumängude ja kilvarite poolest.

Põllumajandustehnika ettevõtete likvideerimise ajal asutati Heino Nõgu eestvõttel aktsiaselts Nuia PMT, mida ta algusaastatel juhtis juhatuses esimehena ja seejärel töötas samas arendusdirektorina. 2006. aastal läks Heino Nõgu pensionile.

Heino Nõgu on andnud hindamatu panuse Karksi-Nuia tehnikaspordi edendamisel. Ta oli seisukohal, et tehnikaspordis innustab ja motiveerib saama paremaid töötulemusi. Heino Nõgu kaasabil arenes Nuia auto-motoklubi üheks juhtivamaks Eestis. Siit kasvasid välja mitmed tolleaegsed

Nõukogude Liidu ja Eesti meistrid ning medalionnikud. Piirkonnas toimusid üleliidulised võistlused auto- ja motokrossis ning 1987. aastal ehitati Ainja krossirada, mis on siiani üks Eesti hinnatumaid.

Salme Vainlo

Salme Vainlo on andnud suure panuse Halliste ja Karksi kihelkonna ajaloo ja pärandlugude jäädvustamisel. Seda tööd on ta teinud vabast ajast suure armastusega oma kodukoha vastu. Tema sulest on ilmunud Mulgi pärandlugude mahukad kogumikud: „Mulgimaa võlu ja valu“ I osa (2011), „Mulgimaa võlu ja valu“ II osa (2017) ja mälestusteraamat „Lõpp on uue algus“ (2016).

Salme Vainlo on pärit Abja mõisa külje alt Põlde külast. Oma mälestusteraamatus „Lõpp on uue algus“ kirjeldab ta värvikalt enda ja oma põlvkonna inimeseks kasva-

mise lugu ja eluolu karmidel sõja-aastatel ja hiljem võõra võimu tingimustes. Tänu Tartu Ülikooli bibliograafi haridusele ja elukogemusele mõistis ta, et pärandlood, mis varem kandusid sajandist sajandisse ühelt põlvkonnalt teisele suusõnal, võivad kaasaegses infotulvas kirja panemata ajahõlma vajuda. Rohkem kui 12 aasta vältel kogus Salme kokku ja pani kirja jutud ja mälestused nii Halliste kui Karksi kihelkonnast. Salme Vainlo on pärandlugudes toonud esile Mulgimaa kauni looduse, pühapaigad, kohamuistendid, kirikud jne. Ta tutvustab siitkandi maarahvast, mõisnike ja üle ilma kuulsaid mulke läbi aegade. Ühesõnaga – ta

kirjutab Mulgimaa suureks.

Salme Vainlo kummutab müüdi, et mulk on ahne ja rumal. Naine teab, et mulgid on ja olid Eestimaa pärlid: töökad, nutikad, edasipüüdlid ja haridust väärtustavad. Lugude üleskirjutajana on Salme nagu kohalik kroonik, kes ei suru peale iseennast. Ta on öelnud, et loo jutustajal on alati õigus. Salme kaasas kogumistõesse paljud kohalikud elanikud, tõstes seega ühtset kogukonnatunnet.

Salme Vainlo suurimaks teeneks on Mulgi identiteedi mõtestamine, väärtustamine ja Mulgimaa põhiväärtuste – visaduse, mulgi jonniga ja ettevõtlikkuse kirjasõnasse raiumine läbi pärandlugu-

de. Salme Vainlo kogutud pärandlood on baasiks Mulgi kultuuri arendamisel ning noore põlvkonna kasvata-

Olga Palu

Olga Palu on üle keskmise vitaalne ja särtsakas pensionär, kes oma aktiivsusega on eeskujuks kõigile – nii noortele kui ka eakamatele. Vaatamata oma pensionäristaatusle, käib ta ikka veel osalise ajaga tööl noortekeskuses, kus ta ei piirdu vaid oma töökohustuste täitmisega, vaid pakub tuge ja teadmisi kogu maja personalile.

Olga veab ka Karksi-Nuia piirkonna pensionäride ühendust, korraldab seal erinevaid kokkusaamisi ja väljasõite ning aitab kõiki, kes abi vajavad. Tema eestvedamisel on läbi viidud mitmeid projekte, mis mitte ainult ei elavda seltsielu, vaid annavad suure panuse kohaliku piirkonna ajaloo säilitamisele. Näiteks korraldab ta erinevaid näitusi ja omab suurt pildikogu erinevatest üritustest ja käimistest. Eriti suur on Olga

Palu panus mulgi keele ja kultuuri säilitamisel, kuivõrd ta on olnud osaline projektis, kus talletati mulgi keeles eakamate inimeste mälestusi noorpõlvest heli ja video formaadis. Lisaks eeltoodule on ta ka Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku Karksi-Nuia Püha Aleksei kiriku nõukogu aktiivne liige ja panustab sinna oma perest ja tegemistest alles jäänud vaba aja.

Olga Palu vabatahtlik töö ja aktiivsus on imekspandav ja tunnustust väärt.

FOTOD: JAAN PÄÄSUKE

VALLAVANEMA VEERG

Palju õnne möödunud Eesti Vabariigi 103. aastapäeva puhul!

Õnnelikud on rahvad, kellel on ajaloos avanenud võimalus teostada oma enesemääramise õigus, see tähendab, luua oma riik. Olenemata keerulisest olukorrast tähistasime pidupäeva ühiselt vabas õhus ja kodus pereringis. Tunnustasime uhkusega oma parimaid ja tänasime tehtu eest. Sihikindel töö on kõigile eeskujuks, see innustab ning kannustab eesmärkide saavutamisel. Elagu Eesti!

Märgiliseks saavutuseks on ka Mulgimaa pealinna, Abja-Paluoja, Soome-Ugri kultuuripealinna tiitli omistamine. See annab meile suurepärase võimaluse koguda tuntuks, tutvustada Mulgimaa ja meie tegemisi laiemalt. 13. veebruaril toimunud avaüritus oli uhke. Meid oli tervitamas auväärne külalised nii lähemalt kui kaugemalt. Eesmärk on tõsta teadlikkust uurali rahvastest ja keeltest, tugevdada soome-ugri ühtsust ja hoogustada kohalikku arengut soome-ugri maailmas. Oluline on Mulgi kultuuri edasikandmine noorematele põlvkondadele.

Mulgi valla noored on hakkajad ja kannavad eesmärki paremast homsest. Noortevolikogu esimene koosseis lõpetas oma peaaegu kaheaastase perioodi. Valimiste tulemusel on selgunud järgmised eestvedajad. See on võimalus anda sisendit noorsootöö korralduslikes küsimustes ning teha oma mõtted kuuldavaks. Teisalt väärt kogemus tutvuda kohaliku omavalitsuse otsustamise protsessidega ja julgustada kodanikualgatust. Palju õnne ja jõudu tööle!

Vaatamata kõigele oleme taas olukorras, kus meie tervishoiusüsteemi koormus on jõudnud kriitilise piirini. Viirushaiguse levik on üleriigiline ja olukord raske. Sellest johtuvalt on uued laialdased piirangud paratamatud. Hoidkem mees, et mida täpsemalt ja ühtsemalt nendest kinni peame, seda kiiremini olukord normaliseerub. Oleme üksteisele eeskujuks ja toeks ning pingutame jätkuvalt kuniks see vajalik on.

IMRE JUGOMÄE

Kogu ametlik info koroonaviiruse vaksineerimise kohta:
vaksineeri.ee/covid19

MULGI VALLAVOLIKOGUS

18. veebruari istungil

Osa võtsid volikogu liikmed: Eveli Allik, Kerti Einstein, Olavi Israel, Kati Kuusk, Merju-Mai Leiaru, Leo Liiber, Arvo Maling, Ürjo Mälksoo, Reet Paju, Jüri Patune, Aimar Peterson, Peeter Rahnel, Mari Saarela, Tarmo Simson, Urmas Suurpuu, Raimond Tammoja, Rein Tarkus, Siret Vene, Taevo Viitas, Villu Võsa. Puudus Taimo Tugi.

Võeti vastu Mulgi valla 2021. aasta eelarve:

- 1) tulud 11 634 549 eurot;
- 2) kulud 11 216 619 eurot;
- 3) investeerimistegevus 2 149 136 eurot;
- 4) finantseerimistegevus 1 199 279 eurot;
- 5) nõuete ja kohustiste saldode muutus 287 821 eurot;
- 6) raha- ja pangakontode saldode muutus 819 748 eurot.

Anti vallavalitsusele luba laenu võtmiseks summas 1 176 000 eurot järgmiste investeeringute tegemiseks:

- 1) Karksi-Nuias Rahumäe 2a ja Abja-Paluoja Pärnu mnt 8 renoveerimine – MATA toetuse omaosalus 34 000 eurot;
- 2) Abja-Paluoja Pärnu mnt 30 hoone renoveerimine 8000 eurot;
- 3) Abja lasteaia toidulifti paigaldus + renoveerimistööd 24 000 eurot;
- 4) August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi investeeringud 90 000 eurot;
- 5) Mulgi valla mängudeväljakute rajamise omaosalus 10 000 eurot;
- 6) Mõisaküla hooldekodu ehitamine – omaosalus 685 000 eurot;
- 7) valla üldplaneeringu maksumusest 40% 34 000 eurot;
- 8) Karksi-Nuia sotsiaalkorteritega elumaja omaosalus 150 000 eurot;
- 9) sihtotstarbeline toetus põhivara soetuseks Mulgi Kultuuri Instituudile 60 000 eurot;
- 10) sihtotstarbeline toetus hajaasustusprogrammi osaluseks 36 000 eurot;
- 11) Abja muuseumi hoone Posti tn 3 välisfassaadi renoveerimine – MATA toetuse omaosalus 15 000 eurot;
- 12) mälestussammaste renoveerimise omaosalus 30 000 eurot.

Kinnitati Abja Kultuurimaja põhimääruse uus redaktsioon. Arutati I lugemisel Mulgi valla eelarvest huvihariduse toetamise korda.

Otsustati korraldada Kastani tn 3 (katastritunnus 48001:001:0367) jäätmejaama detailplaneeringu eelnõu avalik väljapanek 8. märtsist kuni 7. aprillini 2021. a järgmistes kohtades:

- 1) Abja piirkonnas aadressil Pärnu mnt 30, Abja-Paluoja, Mulgi vald;
- 1) Halliste piirkonnas aadressil Leerimaja, Kulla küla, Mulgi vald;
- 2) Karksi piirkonnas aadressil Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia, Mulgi vald;
- 3) Mõisaküla piirkonnas aadressil Kesk tn 4, Mõisaküla, Mulgi vald.

Kinnitati vallavolikogu revisjonikomisjoni tööplaani 2021. aastaks.

Otsustati omandada Mulgi vallale Kristina Veinbergile ja Elina Akelile kuuluv kinnistu aadressil Pärnu mnt 7, Abja-Paluoja (registrios nr 138739, katastritunnus 10701:003:0150, sihtotstarve 100% elamumaa, pindala 1793 m²).

Ajalehte Mulgi Sõna saab nüüd tellida ka www.minuajakirjandus.ee keskkonnas.

Mulgi valla infoleht ilmub kord kuus

Koostajad:
Lauri Sepp Info tel 5664 0344 lauri@abja.ee
Mare Torim Info tel 435 5526 mare.torim@karksi.ee

Mulgi valla 2021. aasta eelarve

Veebruarikuu istungil kinnitas vallavolikogu peale teist lugemist vallavalitsuse poolt esitatud eelarve 2021. aastaks. Eelarve koostamisel oleme lähtunud arengukavas ja eelarvestrateegias kokkulepitud arengusuundadest. Mõnedes olulisemates numbrites on mahud järgmised: tulud 11 634 549 eurot, kulud 11 216 619 eurot, investeerimistegevus 2 149 136 eurot ja finantseerimistegevus 1 199 279 eurot.

Panustame suures osas sinna, kus kõige rohkem pigistab – sotsiaalhooldekandesse. Parandame siin oma positsioone väga tugevalt. Mõisakülas alustame uue hooldekandekeskuse ehitamisega, Pollis renoveerime ja Karksi-Nuia saab 12 sotsiaalkorteriga elumaja. See on väga suur ja vajalik areng, et meil on olemas võimekus oma inimesi nende kõige raskemal hetkel toetada. Elluviimiseks on planeeritud 1 736 000 eurot.

Loomulikult kõige suurema osa eelarvest moodustab haridus. Ka siin jätkub materaal-tehnilise poole uuendamine ning kõik koolid ja lasteaiad saavad aastale kindlustundega vastu minna. Haridusasutustele on investeeringuteks planeeritud 129 000 eurot. Täiendavaks väljakutseks lisaks distantsõppele on personali küsimused. Eelkõige tugispetsialistid nagu psühholoog, logopeed, sotsiaalpedagoogid ja haridustehnoloogid.

Läbi maakonna stra-

teegia elluviimise toetusmeetme panustame jätkuvalt sporti – AKG staadioni tartaankatte uuendamine koos mänguväljaku renoveerimisega. Kultuuri ja linnaruumi – Abja postimaja hoone fassaadi rekonstrueerimine. Käesoleva aasta kevadest saab hoones paiknev muuseum olema avatud igapäevaselt. Ettevõtlusesse – värskenduskuuri läbivad olulised teenusmajad Karksi-Nuias aadressil Rahumäe 2a ja Abja-Paluoja Pärnu mnt 8. Tööde teostamiseks on planeeritud 273 000 eurot.

Jätkuvad investeeringud teedevõrku ja tänavatesse. Viimane üleriigiline uuring kinnitas, et see on inimeste elukeskkonna teguritest üks tähtsamaid. Investeerimistegevuseks on planeeritud 2021. aastaks ümmarguselt 600 000 eurot. Selle mahuga saame oma kehtiva teehoiukava täidetud, mis tähendab, et tuleb hakata välja töötama uut ülevallaliselt ühtset dokumenti. Valla teede investeeringud saavad lähiaastatel kindlasti olema prioriteetsed.

Oluliselt paraneb vanematel võimalus koos oma lastega vabas õhus ajaveetmiseks. Käesoleval aastal rajame üle valla kuus uut mänguväljakut. Neist neli saavad paiknema Kamaral, Hallistes, Õisus, Karksis ja kaks Abja-Paluoja. Kõige mahukam töö ootab ees Lille tänaval, spordiplatsi kinnistul. Suveks valmib mänguväljak koos atraktsioonidega erinevas vanuses lastele. Ühtlasi saab ala uue piir-

deaia ja haljastuse. Mänguväljakute maksumus kokku on 93 000 eurot. Lisaks väljakutele kerkib Halliste kooli juurde uus rulapark, mille maksumuseks on planeeritud 25 000 eurot.

Joogivee kvaliteedi parandamiseks korrastame ja lisame täiendavad filtreerimiseadmed väiksemates pumbajaamades Ülemõisas, Uue-Karistes, Veelikses ja Penujas. Lisaks amortiseerunud veemahuti vahetamine Mõisakülas. Tööde maksumus kokku on 24 200 eurot.

Halliste Vabadussõja mälestusmärk saab korrastatud ja jätkame Karksi Ordulinnuse konserveerimistöödega. Vahendeid kokku on 35 000 eurot.

Väga põhjalikku uuenduskuuri oleme läbimas Mõisaküla linna saunas. Kehvas olukorras olnud hoone on pööratud taas elule. Vahetatud on hoone katus, aknad, uued põrandad, renoveeritud pesu- ja leiliruum. Väiendamalt üks Eesti vanim (1905. aasta) avalik saun on peagi taas saunalistele avatud. Jätkuvalt on tegus Sauna sõprade selts. Tööde maksumus on kokku 53 000 eurot.

Jätkame Karksi-Nuia eakate päevatoa ruumide renoveerimisega. Valmib uus köök koos tehnikaga ja korralik koosolekute ruum. Lisaks igapäevaseks toimetamiseks vajalik arvutitehnika. Teostamiseks on ette nähtud 9 000 eurot.

Karksi-Nuia kui Eesti meepealinna investee-

rimistegevuseks on ette nähtud 21 000 eurot. Eesmärgiks on mesinduse edendamine ja üleriigilise tuntuse tõstmine. Lemmikloomasõpradele valmib koertepark, kus omanikel on võimalus oma lemmiku jooksutamiseks, õpetamiseks ning sotsialiseerimiseks.

Lisaks eeltoodule veel hulgaliselt investeeritud nagu Abja kalmistu kabeli katuse vahetus, Abja Noortekeskuse ja endise tööõpetuse hoone värvimine, Halliste rahvamaja remonttööd, Karksi-Nuia Kultuurikeskuse katuse ventilatsioonikastide parandus, Karksi Külamaja küttesüsteemi uuendamine.

Jätkuvalt toetame läbi mittetulundusühigute kodanikealgatusi ja spordiklubide/sportlaste tegevust.

See kokku annab meile eelarve, mille alusel töötades lahendame koduvalla mitmed olulised kitsaskohad erinevates valdkondades. Areng peab olema pidev ja nähtav. Täpsemalt saab 2021. aasta eelarvega tutvuda Mulgi valla kodulehel.

Tänaseks on teadmine, et tervisekriis on taas süvenenud ning sellest tulenevad majanduslikud mõjud saavad puudutama ka omavalitsuste tulubaasi. Hoiame tähelepanu, et vastavalt vajadusele reageerida.

Täna vallavalitsust ja vallavolikogu tehtud töö eest! Alanud on taas tegus aasta.

IMRE JUGOMÄE
vallavanem

Info üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande kirjalike ettepanekute avaliku arutelu kohta

Mulgi vallavalitsusel on valminud Mulgi valla territooriumi hõlmav (pindala 881 km²) üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu. Planeeringualaks on kogu valla territoorium.

Mulgi valla ruumilise arengu vajadused lähtuvad kohalike väärtuste säilitamise, looduslähedase elu- ja mitmekülgse ettevõtluskeskkonna loomise ning jätkusuutliku edasiarendamise põhimõttest.

Mulgi vallavalitsus korraldas üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avaliku väljapaneku ajavahemikul 8. veebruarist kuni 10. märtsini 2021. a.

Avaliku väljapaneku ajal oli üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõuga võimalik tutvuda Mulgi valla kodulehel <https://mulgivald.ee/mulgi-valla-uldplaneering> või paberikandjal kõikides valla piirkondades.

Avaliku väljapaneku perioodil esitatud kirjalike ettepanekute arutelud on planeeritud ajavahemikul 19. kuni 22. aprill järgmistes kohtades:

Abja-Paluoja, Halliste, Karksi-Nuia Mõisaküla, kuid seoses COVID-19 levikuga ja eriolukorraga Eestis ei ole lubatud avalikud üritused ja avalikud koosolekud siseruumides alates 3. kuni 28. märtsini. Vabariigi Valitsus võib eriolukorda pikendada ning sellest

tulenevalt täpsustame avalike arutelude toimumise kuupäevad hiljemalt 5. aprilliks Mulgi valla koduleheküljel ja maakonnalehes Sakala.

Mulgi valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande teine avalik väljapanek on planeeritud sügisel.

DMITRI ORAV
abivallavanem/
valdkonnajuht

Mulgi vald tänab ja tunnustab

Mulgi valla vapimärk anti eakate sotsiaalhoolekande korraldajale ja kauaaegsele Polli hooldekodu juhile Laine Ikonenile ning kultuuritegelasele, dirigendile ja puhkpillimuusika populariseerijale Iivo Hakkajale.

Laine Ikonen

Laine Ikonen on kogu oma tööelu pühendanud Pollile. 25. juulil 1971. aastal asus ta tööle sealsesse lasteaeda kasvatajana, kus töötas pühendunult ning oli lastele väga heaks eeskujuks oma rahuliku loomuse, sõbralikkuse ja heatahtlikkusega. Iga tüdruk ja poiss oli märgatud, hoitud ja õpetatud. Laste tegevuste mitmekesistamiseks ja ürituste läbiviimiseks valmistas Laine sageli ise õppevahendeid, dekoratsioone ja kostüüme. Tema koostöö lastevanematega põhines dialoogil ja vastastikusel usaldusel.

1998. aasta 9. novembrist asus Laine Ikonen juhtima Polli lasteaed-hooldekodu. 2007. aastal korraldati asutuse töö ümber ja tegutseda jäi hooldekodu, mille eesotsas jätkas Laine. Ka siin tegi ta oma tööd äärmise pühendumusega. Töötamine inimestega on olnud Laine kutsumus. Nende aastate sisse on mahtunud ka raskeid aegu, kuid ta on alati olnud leidlik ja koostöös kolleegidega otsinud parimaid lahendusi. Hoolealused on teda usaldanud ja Laine on eakate jaoks ikka aega võtnud, et neid kuulata ja nendega kaasa mõelda. Asutuse juhina on ta loonud tugeva meeskonna, kus töö saab alati tehtud,

erimeelsused lahti räägitud ja üksteist kuulatud.

Hoolivuse ja pühendumisega võib Lainet iseloomustada nii perekonnas kui töökohal.

Iivo Hakkaja

Iivo Hakkaja on juba aastakümneid olnud Mõisaküla linnas aktiivne kultuuritegelane. Ta on sündinud ja kasvanud samas paigas ning lõpetanud sealse keskkooli. Muusikuteed alustas mees 1953. a iseõppijana Mõisaküla keskkoolis, mängides klarinetit ja saksofoni. Vahepealsetel aastatel, mil õpingud viisid kodust kaugemale, mängis Iivo puhkpilli orkestrites. Aastatel 1959–1964 oli ta Mõisaküla raudteeklubi orkestrijuh ja mängija. Seda tööd jätkas ta ka Mõisaküla kultuurimajas 1990.–2020. a. Iivo Hakkaja on olnud bigbändi, ansambli Holar ja tantsuansambli Noon juhendaja ja mängija. Kokku on ta Mõisakülas ja selle lähiümbruses juhendanud erinevaid orkestreid juba 40 aastat, seda nii kultuurimajas, Kilingi-Nõmme muusikakoolis ja vajadusel asendajana Abja muusikakoolis. Ta on korraldanud 11. korral Vil-

jandimaa puhkpillimuusika päevi ning oma orkestriga kõikidest osa võtnud. Orkestriga on esinemas käinud üle Eesti, ent ka Lätimaal, kus on soojad sõprussidemed säilinud just tänu Iivo järjepidevusele. Aktiivse organiseerija, tubli pillimehe ja kultuuritöötajana on Iivo Hakkaja kantud Mõisaküla linna auruamatusse, 2015. aastast on ta Mõisaküla linna aukodanik.

Veebruaris täitis Iivol 83. eluaasta ja orkestril 28. tegevusaasta. Iivo on alati osanud enda ümber hoida seltskonda, iseäranis noori, kes armastavad puhkpillimuusikat. Proovid toimuvad pühapäeviti ning mängijaid tuleb kohale nii Tartust kui Tallinnast. Oma kohusetunde juures valmistab Iivo täie tõsidusega ette kõik esinemised ja kontserdid, kirjutades vastavalt vajadusele ja seltskonna suurusele uued noodid ja seda kõike käsitsi. Väga hästi on kõigil mees see päev, kui oli esinemine

Mõisaküla Piiripunkti laadal ja Iivol oli tervis sellel päeval väga halb. Tütar kutsus talle kiirabi, aga Iivo ei olnud enne nõus haiglasse minema, kui kontsert on antud ning meedikud ootasid senikaua, kui mehel oli töö tehtud. Ega ta haiglaski rahu saanud, muudkui kirjutas noote, kuna juubelkontsert oli tulemas. Arstid naersid, et Beethoven on haiglasse sattunud. Selline kohusetundlik mees on Iivo Hakkaja.

Mulgi valla 2020. aasta spordipreemia saajad

Kati Ojaloo – parim naissportlane

Eesti rekord vasaraheites – 71.50, Soome meistri-võistluste 2. koht, heitjate seeriavõistluse üldvõitja, maailma edetabelis 15. kohal.

Elary Talu – parim meessportlane

Eesti meister enduuro üldarvestuses ning enduuro E3 klassis. Balti meister enduurosprint E3 klassis ning enduuro E3 klassis.

Jander Heil – parim meessportlane

Isiklik ja hooaja rekord kuulitõukes – 19.81, Eesti meistrivõistlustel esikoht tulemusega 19.70, sisemeist-

rivõistlustel esikoht – 19.17, Euroopa edetabelis 26. ja maailma edetabelis 45., SB/WA tabelis 1110 punkti.

Mattias Siimann – parim noor meessportlane

Tulemused jetispordis: UIM Euroopa meistrivõistluste I etapil Ungaris, Nyiregihaza-Levelekis 8. koht klassis Runabout GP4 ja 2. koht GP2. UIM Euroopa meistrivõistluste II etapil Poolas, Elkis 2. koht klassis Runabout GP4, 6. koht GP2. Kokkuvõttes UIM Euroopa meistrivõistlustel 3. koht klassis Runabout GP 4, 3. koht GP2. Eesti meistrivõistluste rajasõidu kokkuvõttes 1. koht nii klassis Runabout GP4, GP2, kui GP1, Eesti MV rajasõidu 3. koht klassis SKI GP2.

Enn Raieste

– parim treener

Enn Raieste treenitavate sportlaste tulemused aastal 2020: Eesti juuniorite meistrivõistlustel klassikalises tõstmises 2 kulda, 2 hõbedat ja pronks, Jõud meistrivõistlustel pronks, Tartumaa suurmeistrite nim karikavõistluste hõbe ja pronks, Eesti U17 meistrivõistlustel klassikalises tõstmises 2 kulda ja hõbe.

Kert Varik/Kunnas-Sidecar Team – parim võistkond

Kert Varik tuli koos Lari Kunnasega motokrossis Eesti meistriks külgvankritega tsiklidel. Aktiivselt on nad jätkanud ettevalmistusi osalemaks MM-võistlustel.

Mulgi Vallavalitsuse tänukiri

Raimo Sarv – kergejõustiklane ja sporditraditsioonide edasikandja

70. sünnipäeva tähistanud Raimo Sarv on aktiivselt spordiga tegelenud terve oma teadliku elu, sh kuulitõuke, ketta- ja vasaraheitega. Ta on olnud aastatel 1976–2004 Viljandi maakonna kuultõuke rekordi omanik ja mitmekordne Eesti meister. Euroopa meistriks ja kuldmedali võitjaks kuulitõukes tulnud 2005. a Poolas ja 2007. a Helsingis. Viimasel osales ka kettaheites, saavutades 4. koha. Tõelise spordimehena on ta olnud aastakümnete jooksul ees-

kujuks mitmele põlvkonnale noorsportlastele.

Karl-Hendrik Palu – heade sportlike tulemuste eest

Eesti U-20 noortemeister 110 mtj 14.63, Baltimaade U-20 meistrivõistlustelt 110 mtj 2. koht 14.60, U-20 Viljandimaa rekordi kordamine. Eesti U-20 mitmevõistluse 3. koht 6467 punkti, Eesti täiskasvanute meistrivõistluste 5. koht 14.51. Viljandimaa kõigi aegade meeste rekordi kordamine. U-20 kõigi aegade 3. tulemus Eestis, Eesti U-20 meistrivõistlustel 3. koht 400 mj 50,95.

Jaak Israel – spordi-elu edendaja Mulgi vallas

Gert Lehtme – heade sportlike tulemuste eest tõstmises

Eesti juuniorite meistrivõistlustel esikoht (–89 kg), teine koht XXXIII Tartumaa suurmeistrite nimelistelt karikavõistlustelt juuniorite arvestuses, Jõud meistrivõistluste meeste kategoorias 3. koht, (–89kg), Alfred Neulandi mälestusvõistluste juuniorite üldarvestuses 6. koht.

Kastani tn 3 jäätmejaama detailplaneeringu eelnõu avalikule väljapanekule suunamine

Mulgi Vallavolikogu suunas 18. veebruari 2021. a otsusega nr 187 avalikule väljapanekule Kastani tn 3 jäätmejaama detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu. Detailplaneeringu eesmärgiks on rajada jäätmejaam 2,56 ha suurusele Kastani tn 3 kinnistule (katastritunnus 48001:001:0367) jäätmete liigiti kogumise, sortimise ja taaskasutamise edendamiseks. Kinnistu asub Abja-Paluoja linnas ja Põlde külas. Planeeritava ala sihtotstarve on tootmismaa, seetõttu on detailplaneering kehtivat Abja valla üldplaneeringut muutev.

Jäätmejaama rajamine on vajalik Mulgi vallas jäätmehoolduse arendamiseks vastavalt jäätmeseadusele, kohaliku omavalitsuse jäätmekavale ja jäätmehoolduseeskirjale. Kavandatavas jäätmejaamas soovitakse elanikele luua võimalused liigiti kogutud jäätmete üleandmiseks.

Jäätmejaama detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu avalik väljapanek toimub **8. märtsist kuni 7. aprillini 2021. a.**

Eelnõuga on võimalik tutvuda järgmistes kohtades:

- 1) Abja-Paluoja, Pärnu mnt 30;
- 2) Kulla küla, Leerimaja;
- 3) Karksi-Nuia, Viljandi mnt 1;
- 4) Mõisaküla, Kesk tn 4;
- 5) Mulgi valla kodulehel <https://mulgivald.ee/kastani-3>

Avaliku väljapaneku perioodil on igal isikul õigus avaldada arvamust detailplaneeringu eelnõu kohta. Kirjalikud arvamused saata e-posti aadressile karksi@mulgivald.ee või paber kandjal Mulgi Vallavalitsusele Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia, 69104 Mulgi vald.

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU UUED LAHTIOLEKUAJAD

E–N 10.00–18.00

R–L 9.00–15.00

1. juunist 31. augustini

E–N 10.00–18.00

R 9.00–15.00

Kes me oleme?

Noortevolikogu teine koosseis alustas ametlikult oma tööd 3. märtsil, kui toimus meie esimene koosolek. Mõttevahetuste käigus selgus, et kokku on saanud noored, kes tahavad päriselt tegutseda ja muuta valda paremaks. Me ju esitasime oma kandidatuuri selleks, et näidata noortele, et me oleme valmis vastutama, neid esindama ja nad andsid meile oma hääle.

Nüüd ongi meie kord võtta vastutus – kaitsta nende ja kõigi teiste noorte huve Mulgi vallas. Kuid me ei hakka seda tegema ise, vaid tahame just palju noori nii õpilasesinduste kui ka noortekeskuste aktiivgruppide kaudu enda töösse kaasata. Iga noor siin vallas peab tundma, et tema sõna maksab. Läbinähtavus ja noorte kaasamine on just peamised märksõnad, mis algset visiooni Mulgi valla noortevolikogu II koosseisust võiksid iseloomustada.

Meie jaoks on oluline, et noored meid kui enda esindajaid rohkem tunnaksid ja teaksid, et tekiks omavaheline usaldus, sest me tahame olla vahelüli valla ja noorte vahel. Seega kirjutasime teile igaüks veidi enda kohta, kes me siis oleme:

Eric Ilsen: Ma olen vabalt mõtlej ja arendusi otsiv gümnaasiumiõpilane. Olen huvitatud oma vallas toimuva arendamisest nii noorte hääle kui ka omapoolsete vaadete kaasamisega. Vabal ajal tegelen muusika, kehalise liikumise ja enda elukoha edendamise. Iseloomult olen rahulik, skeptiline ja aeganõudvalt kaalutlev, kuna mõistan, et targem

Mulgi valla noortevolikogu liikmed: Aivo Jüris (ülevalt vasakult), Eric Ilsen, Keili Tuisk, Kätlin Tiidu, Berit Tugi, Erik Raagmets ja Kaili Saar.

on asju juba alguses võimalikult õigesti teha.

Aivo Jüris: Olen Abja Gümnaasiumi 11. klassi õpilane. Tegelen vabal ajal tantsu, parkuuri ja male mängimisega. Mulle meeldivad konkreetset ja efektiivsed lahendused ja seisukohad. Iseloomult olen rahulik ja kalkuleeriv aga samas ka uudishimulik ja aktiivne.

Kätlin Tiidu: Mulle meeldib mõelda, et ma olen inimeste inimene. Ma armastan suhelda ning seeläbi peegeldada enda ümber olevaid arvamusi, vaateid ning kogemusi. Leian, et tõhusaim eneseareng ning silmaringi avardamine toimub, kui olla huvitatud ning omal moel ka lummatud keskonnast, kus viibin, olgu see ülikool, kultuur, muusika või poliitika. Iseenda puhul hindan ma eelkõige minu väljakujunenud em-

paatiavõimet ning oskust hoida meeskonda mistahes viisil koos, olgu see siis ülim motiveerimine, vajalik ratsionaalne tagasiside või hoopiski asjakohane nali.

Berit Tugi: Positiivne, emotsionaalne ja julge – need oleks kolm sõna, millega end iseloomustaksin. Mulle meeldib olla meeskonnamängija ja tahan alati olla sellises meeskonnas, kes on ettevõtlik ja organiseeritud. Ma õpin Tartu Ülikoolis õpetajaks ja tahan päriselt muuta nii maailma, Eestit kui ka oma kodukohta paremaks.

Erik Raagmets: Ma olen enesearengule keskenduv noor. Erilist huvi pakub mulle sport, poliitika ning lugemine. Arvan, et väga oluline on mõelda tulevikule juba varakult. Ei tohi mõelda, et elame maailmas, kus keegi meie eest midagi ära teeb. Unistuste elu saame luua endale

vaid meie ise.

Kaili Saar: Olen energiline ja seiklusjanuline noor, keda huvitab meie valla elu. Mulle meeldib tegeleda vabal ajal erinevate spordialadega, samuti olen tihti seotud muusikaliste koosseisudega. Mulle meeldib olla avatud ning kogeda elu täiel rinnal ning ka sellepärast veedan ma hetkel vahetusaastat Itaalias.

Keili Tuisk: Olen väga aktiivne ja lõbus. Minu hobi on tantsimine. Mulle meeldib korraldada asju ja mõelda suurelt. Meeskonnas töötamine on väga tore ning ma saan suhelda inimestega.

Seega, head Mulgi valla noored, olge valmis, sest „*teamwork makes the dream work*“.

MULGI VALLA
NOORTEVOLIKOGU

Mulgi valla noortevolikogu II koosseisu valimised

Mulgi valla noortevolikogu valimised toimusid 15. – 21. veebruarini. Hääletada said kõik Mulgi vallas elavad või õppivad noored vanuses 13–26 eluaastat. Hääled jagunesid kandidaatide vahel järgmiselt: Berit Tugi – 33, Keili Tuisk – 19, Eric Ilsen – 19, Erik Raagmets – 16, Kätlin Tiidu – 7, Aivo Jüris – 4, Kaili Saar – 4. Kõik hääli saanud noored pääsesid Mulgi valla noortevolikokku. Mulgi valla noortevolikogu II koosseis alustas oma tööd 3. märtsil toimunud koosolekuga.

Mulgi valla noortevolikogu eesmärgiks on analüüsida valla pädevusse kuuluvaid noortega seonduvaid küsimusi ning teha nende kohta ettepanekuid vallavolikogule ja -valitsusele. Noortevolikogu tagab noortele võimaluse rääkida kaasa kohalikul tasandil otsuste tegemisel, mis puudutavad noorte elu ning võimaldab noortel aktiivsemalt osaleda ühiskondlikus elus.

Soovime Mulgi valla noortevolikogu II koosseisule edu ja julget pealehakkamist!

MULGI VALLA NOORTEVOLIKOGU VALIMISKOMISJON

SAAME TUTTAVAKS

Karksi-Nuia noortekeskuse juhataja Kerti Einstein

Alates 22. veebruarist töötan Karksi-Nuia noortekeskuse juhatajana. Olen 34-aastane, pärit siitsamast Karksi-Nuiast ning hariduse omandanud Karksi-Nuia gümnaasiumis. Lisaks noortekeskuse juhataja ametikohale tegutsen tüdrukute kehalise kasvatuses õpetajana Heimtali põhikoolis, mis annab eelduse heaks koostööks lastega. Olen Mulgi vallavolikogu liige, spordikomisjoni esimees ning kui aega üle jääb, siis panustan ka vabatahtlikuna abipolitseinike ridades.

Minu eluviisiks on sport. Pool oma elust olen tegeleenud kesk- ja pikamaajooksuga ning rattasõiduga.

Noortekeskuses plaanin teha palju koostööd ümbritsevate asutuste ja lapsevanematega ning luua uusi huviringe, et pakkuda lastele motiveerivaid eduelamusi, mis kutsuks neid alati tagasi.

Hoiame noori ning anname neile võimaluse olla koos sõpradega ja veeta vaba aega Karksi-Nuia noortekeskuses.

Olen motiveeritud ja valmis end täiendama ning õppima noorsootöö valdkonnas koos teiega!

KERTI EINSTEIN

Mõisaküla noortetöö kroonika 2020

Sõbrapäevaks sai Mõisaküla noortekeskus omale kümenda fotoraamatu: „Mõisaküla noortetöö kroonika 2020“, kus on jäädvustatud kõik toredad hetked, rõõmud ja mured mis on toimunud meie kogukonna noorsootöös. Anname välja seda igal aastal kahes eksemplaris, millest ühe kingime muuseumile. Oleme kroonikat pidanud esimesest päevast alates, mil avati noortekeskus s.o 15.02.2010. Minu jaoks teeb selle päeva eriliseks juba see, et 15 veebruar on ka minu ema sünnipäev. Kui vahel tundub, et aeg kaob argihalluse saatel ja koos

sellega kõik meie tegemised, saavutused, õnnestumised kui läbikukkumised, siis neid raamatuid lehitsedes annab see uut sisemist jõudu ja rõõmu minna edasi, teha edasi, vaatamata olukordadele, mis vahel tahavad lammutada või maha kiskuda.

Noortekroonikat peame järjepidevalt, kus on kajastatud erinevad projektid, üritused kui ka argipäeva tegemised, ühesõnaga poliitikat ilma niimilise välja. Ka tänane päev, 15. veebruar, läheb meie aegade raamatusse, kus me peame oma üheteistkümnendat sünnipäeva. Pannkoogitaigen on valmis

Mõisaküla noortetöö kroonika 2020.

FOTO: KAJA ÕIGUS

tehtud ja ootame esimesi sünnipäevalapsi. Just nemed ongi meie sünnipäevalapsed, sest kui poleks noori, poleks ka noortekeskust. Aga homme juba peame vastlapäeva ...

Ja nii täituvad selle aasta kroonika lehed juba uute tegemistega – hetked, mis kuuluvad meile.

Mina ei ole tegija, meie oleme!

KAJA ÕIGUS

Tartu mets

OSTAB: METSAKINNISTUID, PÕLLUMAAD, RAIEÕIGUST, KAITSE ALL OLEVAD KINNISTUID

KÜSI PAKKUMIST VÕI KIRJUTA

555 77 007 | janno@tartumets.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetada piiranguvõõndis. Tel: 56 111 900

KODUMASINATE REMONT

Helista: 517 9771

Hindamatu väärtusega loodusõhtud

Halliste rahvamajas toimus veebruari eelviimasel pühapäeval Lilli looduskeskuse üritus, kus huntide käitumisest ning suurkiskjate rollist looduses rääkis loodusemees Vahur Sepp.

Sellised kokusaamised on suurepärase võimaluse parandada oma teadmisi ja suhteid loodusega. Vahur Sepa loodusemeelised loengud, õpperetked ja fotomatkad on tuntud üle Eesti ning Halliste rahvamajas oli hea võimalus seda suurepäraselt meest võõrustada. Loodusemehele kohaselt ei olnud seekordne õhtu loenguvormis, vaid üllatavalt põnev oma lugude ja juttude ning metsloomade nahkade väljapanekuga. Vahur Sepa suured teadmised loomadest ja omapärane viis neist lugusid jutustada oli märkimisväärselt põnev. Ta tutvustas metsloomade kombeid, selgitas looduses ja ühiskonnas toimivate protsesside vahelisi seoseid, rääkis jahindusest ja selle vajalikkusest.

Kuulajad said Vahur Sepalt hulgaliselt mitmekülgeid juhiseid, kuidas käituda metsas, tunda ära loomi ja linde ning lugeda nende tegevusjärgi või

Vahur Sepp kohtumas loodushuvilistega.

kuidas aru saada, millises piirkonnas on karu endale talvekorteri valinud. Minu enda üheks toredaks kogemuseks oli teada saamine, et mu varasem käitumisviis, kus ma oma aruga karu hirmust püüdsin teda eemale peletada, hoopis kutsusin teda enda juurde uudistama. Olen mitmel korral näinud soos marju korjates sambla sees karu jälge ja küsisin nüüd Vahur Sepalt, kuidas mul oleks võimalik aru saada, millal ta selle jälje samblale jättis, kas tund, päev või nädal tagasi. Lisasin veel, et pärast karu jäljega kohtumist käin autovõti piimamannergu küljes kõlisesmas, et teda varakult eemale peletada. Vastuseks sain mõned olulised tähelepanekud jälgede lugemiseks met-

sas ning ühe olulise vihje karude käitumise kohta, et mitte öelda mulle elulise tähtsusega vihje. Nimelt pidi karudega asjalood sellised olema, et nad on suured mänguhuvilised ja lustijad ning väga uudishimulikud sellid. Karudel on küll kehv silmanägemine, aga väga ergas haistmine ja kuulmine ning et uued senitundmatud helid meelitavad neid uudistama, mille või kellega tegu. Sain teada, et karuga kohtumise vältimiseks on olulisemalt kergemaid vahendeid – lihtsalt räägi metsas. Rääkimine on karudele selge märk, et tegu on inimesega, kellega jamada ei maksa. Seda teavad Vahur Sepa sõnul karud juba väga hästi.

Lisaks põnevale ja arendavale ajaveetmisele an-

navad sellised loodusõhtud osalejatele hulgaliselt uusi teadmisi ja mõtlemisainet inimese eluviisi mõjust loodusele. Need üritused on ääretult põnevad ja informatiivsed ning soovitan oma kogemusest nendel osaleda. Täname Ly Laanemetsa Lilli looduskeskusest ja esinejat Vahur Seppa.

Lilli looduskeskus korraldab Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel loodusõhtuid Karksi-Nuias, Abja-Paluoja, Hallistes ja Mõisakülas. Kehtestatud piirangute tõttu märtsis loodusõhtuid ei toimu, aga jätkuvad kindlasti kevadel või sügisel. Ürituste toimumisest anname teada nii vallalehes kui ka sotsiaalmeedias.

PIRET LESKOVA
Halliste rahvamaja juhataja

Pent Nurmekundi nimeline mulgimurdeline luulevõistlus

Mitmed aastad on olnud õhus mõte korraldada Mulgimaa juurtega keeleteadlase ja polügloti, murdeluuletaja Pent Nurmekundi auks mulgimurdeline luulevõistlus. Sellel aastal, 16. detsembril tähistame tema 115. sünniaastapäeva. Aino Pilt – mulk, kauaegne eesti keele õpetaja Mõisakülalt, Peeter Rahnel – mulk, ajalohuviline Abja-Paluoja ja Mulgi valla muuseumide ja turismi sõprade selts tihedas koostöös Mulgi vallavalitsusega korraldavad luulevõistluse, mis kulmineerub 16. detsembril 2021. Abja-Paluoja on käesoleval aastal soome-ugri kultuuripealinn ja mulgimurdeline luulevõistlus Pent Nurmekundi sünniaastapäeva tähistamiseks on soome-ugri keeli ja kultuuri rikastav väärkas üritus.

PEETER RAHNEL

Pent Nurmekund, detsembrini 1936 Arthur Roosmann (16. detsember 1906 Kilingi vald, Pärnumaa – 28. detsember 1996 Tartu) oli eesti keeleteadlane, polüglott, orientalist ja mulgi murdeluuletaja; mag. phil. (1935), filoloogiakandidaat (1968).

Ta sündis vaeste rentnike peres. Kooliteed alustas Esimese maailmasõja tõttu alles 12-aastaselt Kilingi vallakoolis. Kolme aasta möödudes siirdus Saarde kõrgemasse algkooli, lõpetades selle 1922. a. Samal aastal alustas õpinguid Pärnu Linna Ühisgümnaasiumis. Keskkooli lõpetas ta 1928. aastal Viljandi Poeglaste Gümnaasiumis. Pärast seda asus sama aasta sügisel sõjaväekohustuslasena Eesti kaitseväge. 27. novembril 1929 ülendati ta lipnikuks ja arvati 1. jalaväerügemendist erru.

Aastatel 1930–1935 õppis ta Tartu ülikoolis romaani ja germaani filoloogiat, tahtes algul küll õppida arstiteadust Seejärel täiendas ennast algul Kopenhaageni, hiljem Berliini, Müncheni, Pariisi ja Göteborgi ülikoolis. Aastal 1940 naasis Eestisse, kus 1941–1944 oli Tartu Ülikoolis õppeülesandetäitja.

Pent Nurmekund võttis osa Teisest maailmasõjast, olles 1944. aastal piirikaitserügemendi allohvitser. Aastad 1944–1947 veetis ta vangilaagris.

Aastail 1955–1986 oli Tartu Riikliku Ülikooli õppejõud ja aastast 1976 dotsent. 1950. aastail taastas seal samas Idamaade keelte õpetamise ning rajas orientalistikakabineti. 1992–1994 õpetas ta TÜ usuteaduskonnas araabia ja pärsia keelt.

Erik V. Gunnemark väidab oma raamatus, et Nurmekund oli võimeline tõlkima 80 keelest, kusjuures suutis neist paljusid ka rääkida. Väidetavalt oskas ta muuhulgas vanaegiptuse keelt.

(Vikipeedia põhjal)

Mulgi kuued ja hunnik kaltse

Kuuenda Mulgi peo „Mia ja sia ütenkuun“ raames Karksi-Nuia kultuurikeskuse algatatud Mulgi vaiba kudumine saab hoogu ja pikkust üha juurde. Vaip ei ole enam allameetrimees.

25. veebruaril said esmakordselt kangastelgedel oma kätt proovida Mulgimaa esimesed mehed: Tõrva vallavanem Maido Ruusmann, Viljandi vallavanem Alar Karu, Mulgi vallavanem Imre Jugomäe ja Mulgi vanem Arvo Maling. Karksi külamaja oli meeste jutuvadinat ja elevust täis, kui neil tuli ise sobivad värvid välja valida, need nõelale panna ning seejärel kõik Anne Kaljumäe juhendamisel kaltsuvaibaks kokku kududa. Esimesena kudunud Maido Ruusmann oskas järgmistele kuduajatele juba ise näpunäiteid ja õpetussõnu jagada, viimasena kudunud Arvo Malingul oli lausa neli

Vaipa tulid kuduma Mulgi vanem Arvo Maling (vasakult), Mulgi vallavanem Imre Jugomäe, Tõrva vallavanem Maido Ruusmann ja Viljandi vallavanem Alar Karu.

FOTO: LEANA LIIVSON.

oskuslikku õpetajat. Kas kangastelgedel kudumisest võiks meestele tore uus hobi saada, ei osanud öelda, kuid kõik olid tänulikud põneva kogemuse eest. Kas vaipa kooti niisama värvid või ikka kodukandi tunnusevärvid, saab vaadata juba pärast 29. maid, kui see on lõpli-

kult valmis ja tehtud tööle sildid peale pandud. Valmis vaip tiirutab mööda Mulgimaad ning lõpuks jääb püsima valmivasse Mulgi elamuskeskusesse Sooglemäel.

Ootame ühiselt kuduma kõiki Mulgi valla huviringide kollektiive, rahvamajade töötajaid,

noortekeskusi ja Mulgi peost osa võtvaid kollektiive, et enne suurt pidu saaks festivali külalistele näidata mulkide ühtset kudumiskultuuri. Palume kudumisest huvitatud kollektiividel anda oma soovist teada hiljemalt 15. märtsiks kultuurikeskus@karksi.ee, et kokku leppida sobiv aeg ning ette valmistada nimesildid. 29. mail saavad kudumisest osa võtta kõik Mulgi peo külalised, et anda oma panus põneva projekti elluviimiseks. Taaskasutatud materjali vaiba kudumiseks annab Karksi kultuurikeskus.

Mulgi vaiba kudumist toetavad Karksi-Nuia Kultuurikeskus, Karksi Kultuurikeskus, Mulgi Kultuuri Instituut, MTÜ Feno-Ugria Asutus, Karksi külamaja, Soome-Ugri kultuuripealinn 2021 Abja-Paluoja, Mulgi vald.

MAE RAE
Karksi-Nuia kultuurikeskus

Õisu mõisas asunud piimanduskooli 100. sünniaastapäeva eel on ilmumas A4 formaadis 136-leheküljeline värvitrukis raamat „Siversite pärand Õisu rahvale“ I osa Mõis ja kool.

Selles raamatus on palju fakte Õisu mõisas töötanud ja sama kooli lõpetanud piimandusspetsialistide raamatutest ja teadustöödest, õpetajate kirjatükidest, perioodikas avaldatud artiklitest, arhiividest. Siit võib lugeda SIO Investmentsi tegevusest Õisu mõisas

Raamat maksab 15.- Ettetellimine toimub 2021 aasta 1. juulini pangalaekandega Uue-Kariste Külade Seltsi kontole EE52200221041435769

Selgitusse lisada: ÕISU RAAMAT, kogus, tellija nimi ja telefoni number

Infot saab Õisu raamatukogust tel 436 5124

27 aastat puhast rõõmu liikumisest ning seltskonnast

Halliste rahvamajas tegutsev showtantsu rühm „Aerodünaamilised“ sai alguse 27 aastat tagasi, kasvades välja aeroobikarühmast, mida juhendas toonane rahvamaja juhataja Laine Pedaja. Aeroobikahuvilisi naisi oli koos palju ja peale trenni ei tahetud kuidagi koju minna. Nendel koosolemistel tekkiski mõte, et võiksime proovida mingit aeroobikaga seotud tantsuvarianti. Mõeldud, tehtud.

Esimene esinemine oli Halliste rahvamaja kevadpeol tantsuga Russkaja Vodka. Midagi sellist polnud seal kandis enne nähtud! Suur aplaus ja soe vastuvõtt andis innustust juurde. Mõistsime, et oleme oma tantsustiiliga õigel teel ja rahvas juba ootab meie grupi uusi etteasteid. Nii tantsisime innukalt ikka edasi ning võtke või jätke, siin me olema ka 27 aastat hiljem.

Loomulikult on nende aastate jooksul palju vett merre voolanud ja ka meie kollektiivis on olnud omad tõusud ja mõõnad. On olnud kaotusi aga õn-

Aerodünaamilised on praeguseks jäänud viiekesi.

FOTO LAINE PEDAJA

neks ikka rohkem võite kasvõi selle näol, et oleme kõik saanud vanaemadeks. Oleme jätkuvalt rõõmsameelsed ja õnnelikud võimaluse eest tänini koos käia ja erinevatel pidudel oma hoogsate tantsudega publikut rõõmustada. Selle aja jooksul oleme kokku kasvanud ja meist on saanud üks vahva sõpruskond. Koos oleme üle

ja läbi elanud pulmad, sünnipäevad, erinevad koosviibimised ja mis seal salata, ka matused.

27 aastat on ühe showrühma jaoks ja koostegutsemiseks väga pikk aeg. Oleme proovinud järgida reeglit, et tantsud olgu ikka humoorikaid ning sisukaid. Iga tants on oma olemuselt justkui lavastus koos uhkete

kostüümidega. Kui alustasime 12 tantsijaga, siis praeguseks oleme jäänud viiekesi. Väiksema grupina ongi hea tegutseda, kuna tunneme üksteist läbi ja lõhki. Teame, mis nalju ja märkuseid välja kannatame. Omakeskis oleme naernud, et keegi pole rühmast lahkunud niisama vaid ikka on asjad seotud elukoha muutustega. Ala-

tes tantsurühma loomisest on tänini vastu pidanud Laine Pedaja, Made Kotkas ja Pille Kommer. Üle 15 aastase staažiga on Signe Eller-Kohjus ja Moonika Kutser. Kui esinema kututakse on rõõmsameelsed „Aerodünaamilised“ trisstraksis kohal.

Rühmal on olnud selle aja jooksul kaks juhendajat. Nagu alguses sai

mainitud, siis alustas Laine Pedaja, kes seadis tantsu kümme aastat. Edasi võttis juhtimise üle rühmas tantsiv Marina Lääts. 2019 aasta sügisest jätkas taas Laine Pedaja.

Suurim ettevalmistustöö on tantsurühmale olnud iga-aastane Viljandimaa loometantsupäev, millest oleme maakonnas ainsa rühmana osa võtnud 25 korda. Seega on „Aerodünaamilised“ juba selle poolest ainulaadne tantsurühm, kes on kõikidel kordadel osalenud.

Praegusel keerulisel ajal, kui kultuurimaastikul muudetakse reegleid väga tihti ja momendil on tulevik tume, siis meie alla ei anna ja ootame ka sel aastal oma rühmaga maakonna loometantsupäeva. Soovime pidada uhke kontserdiga ära jäänud juubelit, sest tantsud selleks on ette valmistatud ja ootavad esinemisluba.

Olgem terved!

LAINE PEDAJA

tantsurühma

Aerodünaamilised juhendaja

Aastaring on möödunud

Looduskaitse Seltsi A. Kitzbergi osakonnal täitus 16. jaanuaril 36 tegevusaastat. Selle ajaga on mitmetest tegevustest saanud traditsioonid.

Oleme korrastanud loodusobjekte. Möödunud aastal tõrjusime võsa Vaida paljandi koopa sissepääsu ees. Looduse tundmaõppimisel tegime tutvust lõhnav maarjahaingaga, mis on valitud Mulgimaa tunnustaimeks. Nägime ka mitmeid orhideeliike, mis said taimemääraja abiga oma nimed: balti sõrmkäpp, käokeel. Külastasime Anu Rootalu, kes tutvustas ravimtaimi ja andis ülevaate Tiibeti meditsiinist.

Piiriülese tegevusega on meil sidemed Ipiku loodushuvilistega. Nemad kutsusid meid tutvuma oma piirkonna ettevõtlike taludega. Käisime Burtnieki talus, kus kasvatakse suurel pinnal kanepit. Meile tutvustati kanepikasvatust ja töötlemist ning kanepitoitude valmistamist. Seal valmistatud toodangut on müügil kauplustes. Tutvusime taluga, kus tehakse erinevaid verivorste. Rujena lähedal on kiteskasvatustalu, kus valmistatakse erinevaid juuste. Igas talus oli ka rikkalik

Abruka laialehise salumetsa üks vaatamisväärsusi on Lippmaa pärn, mis on nime saanud botaanik Theodor Lippmaa järgi.

FOTO: EVE RASKA

degusteerimine. Sellel aastal kutsume naabrid ise külla ja tutvustame Kärstna–Mustla piirkonda.

Augustis oli seltsil kolmepäevane loodusretk Abruka saarele. Liikusime saarel giid Art Sbitnevi saatel ning külastasime ka Vahase saart.

Suvel olime külalisteks Pärnu osakonnal. Käisime Sindis ja sealsel ümberehitatud paisul. Uudistasime renoveeritavat Tori hobusekasvatust ning lõunat söime Inriko talus. Ernst Peterson-Särgava sünnikohta rajatud geoloogiakeskuses oli võimalik proovida kivilihvimise kunsti. Sellel aastal kohtume Pärnu

osakonna rahvaga Mulgimaal. Eelmisel aastal jäi ära huvireis Lõuna-Rootsi rahvusparkidesse, aga üritame uuesti. 5.–11. augustil. Reisi hind on 485 eurot. Huvilistel helistada telefonil 523 5102.

10.–11. juulil toimub kahepäevane ekskursioon „Liivlaste jälgi otsimas“, millega tähistame soomeugrilaste kokkusaamist. 5. septembril külastame Pakri saari. Seltsi üleriigiline kokkusaamine on juuli viimasel nädalavahetusel Obinitsas.

Väiksemaid üritusi on samuti kavas, jälgige reklaami.

REIN MÄGI

Vastlapäev hooldekodus

Vastlapäev nagu muiste, kärelda külma ja lumega.

FOTO: SAILE SAKKOV

Polli hooldekodus oli 16. veebruaril tore vastlapäev. Külma ilma tõttu olid väljas need hoolealused, kes end aktiivselt liigutada suudavad. Igaüks leidis võimetekohast tegevust. Tagasihoidlikumad tegelesid rulaatoriralliga ning tugevamad mehed loopisid, veeretasisid või vedasid autorehvi. Mõned võtsid koos hooldajaga lumerajal ette ka polkasammud. Suusutati ka, kuid ohutuse huvides siiski ilma suuskadeta. Vastlapeo lõpetuseks sai iga osaleja medali ja sooja magusa joogi. Kõik olid rõõmsad ja nautisid kena talvist ilma. Tähtis oli mitte võit vaid osavõtt.

KÜLLI JÄRVIS

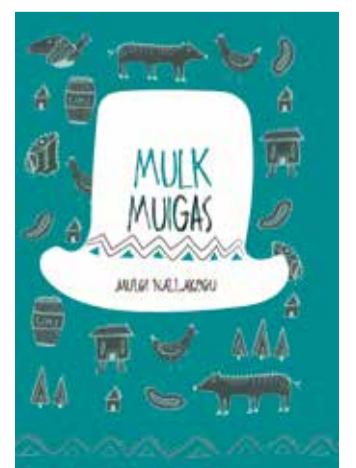
Huumorit mulkidest ja mulkidelt

Kirjastuselt Kaarnakiivi on ilmunud huumorikogumik „Mulk muigas“. Mulk viskab ise nalja ja lubab ka teistel ennast pilada. Ligi sada naljandit ja anekdooti mulkidelt ja mulkidest on raamatu koostaja kogunud veerandsaja aasta jooksul nii arhiividest kui inimestelt. Teos on saadaval Abja, Karksi-Nuia ja Mõisaküla Konsumis ning Abja raamatukaupluses, samuti Rahva Raamatus.

Naarame ütenkuun!

KALLE GASTON

raamatu koostaja ja väljaandja

Abja-Paluoja sai soome-ugri kultuuripäälinnas

Abja-Paluoja sai 13. Aküündlekuu päeval 2021. aastel soome-ugri kultuuripäälinn. Pidus peeti Abja kultuurimaja man ja veebiülekanne abige jõud siii 25 miljunii soomeugrilaseni üle mailma.

Kullete-vaadete sai õimurahvaste konsseriti ja oma tervitusesõna ütlive tõiste ulgan kah president Kaljulaidi Kersti, kultuuriminister Oti Anneli, Mulgimaa iistseisija Äрма Toomas ja eelmise soome-ugri kultuuripäälinna Miškani külä saadiku. Pidus lõpetuses viiti soome-ugri Sirk uhke rongikäiguge Abja raamatupoodi akne pääle, kos ta jääp terves aastes.

Soome-ugri kultuuripäälinnu iistvedäje Loode Oliver üteli rahvale, et ku soome-ugri Sirk mõistas kõnelde, oles tal meile pallu üteldi. "Ta om nännu mede õimurahvaste rõõme ja raskusi, võlu ja valu, om nännu elu lantspilte ja püünede taga. Temä om nüid peris soome-ugri Sirk, mitte pallalt nime järgi," kõnel Loode.

Eesti Vabariigi president Kaljulaidi Kersti kõnel uhkest märgist, mes om eestlastest küll tuhandit kilumiitrit kaugel, a luudu siinsaman Mulgimaal. ÜRO pääuunen New Yorgin seisäp joba veerandsada aastet mede riigi kingitus, Raua Anu tettu ja jutulistest undrukist kokku pantu "Emäpuu", mes valvap soome-ugri rahvaste üle. "Seisäme ÜRON põlitside rahvaste õiguste iist nõnda pallu ku saame,"

Sirgu esä Tauli Ants ja Sirgu emä Laande Alli üteli soome-ugri Sirguge.

Uhke rongikäiguge lätsive kik pidulise Abja kultuurimaja mant raamatupoodi man, et soome-ugri Sirk poodi akne pääle säädä. Eesti lippu kannap ihen Riigikogu liige Rahneli Piiter.

Pildi: TaaVID Meedia

kinnit Kaljulaid ja üteli man, et "Emäpuu" tuletep miilde, et soome-ugri rahvaste ütist asja aaden piame kik mõtleme järekestvuse pääle, seismä õimurahvaste emäkeele ja kirjasõna tulevigu iist.

President arvas, et soome-ugri mailmakongressis valmistemise kõrvan piame seismä kah omaende kohalige keelde iist. "Mia tahas, et meil oles olemen kigi Eesti murdekeelde tüüvihi ja sõnaraamatu, et latse saas murdekeeldege tutvust tetä joba koolin," kõnel Kaljulaid.

"Kuna oleme aastesadu tunda saanu tõiste võimu, ei seo meid mitte niipallu geenii, ku mede keele, kombe, muusika," üteli Äрма Toomas ek president Toomas Hendrik Ilves. Ta kõnel viil, et soome-ugri kultuuripäälinn olla om au ja kohus ütiekõrrage: kohus mitte pallalt esiendit näidate, a õppi õimlasi kah tundma. "Me ju kik tunne me oma kultuuri ja oleme uhke selle üle, et võõra võimu kiuste oleme jäänu esiendes. A mitte kigil ei ole nii äste lännu ku meil siin Mulgimaal, ku kigi nõukogude õuduste kiuste oleme nüid vaba oma maa pääl," üteli president Ilves.

Apja olii kokku tullu ulka kiriveste rahvarõõvastege õimlasi. Esieränis rõõmsas tei neid õimurahvaste lipurivi, sest pallude jaos neist ei ole oma lipu nägemine egäpäeväne asi.

Äрма Toomas kuts üles pinguteme, et õppi tunda oma õimlasi. "Sis tunne me ennest kindlambelt. Sis om meil tädmine, et mede keele ja laulu jääve kõlame viil aastesadades."

Kultuuriminister Oti Anneli kinnit, et piaaigu kümme aastet tagasi pääle akanu soome-ugri kultuuripäälinnu liikmine om kogunu jõudu just suure ulga vabatahtlike abige. "Tänu soome-ugri riike ja rahvaste ütitsele tüüle avitep kultuuripäälinnu projekt nii soome-ugri kiili ku

rahvuskultuure ja rahvaste üt-teidmist iist vedäde ja tagast tõugate," üteli kultuuriminister.

Soome-ugri kultuuripäälinnu aastet tuup tähelepanu ala eri kultuuri, oiap au sihen esivanembide vaimuperändust ja avitep õimurahvaste kultuurel nüidisel aal elun püsidi ja väge kogude. Selle aastet mõte om näidate vanade Mulgi mustride abige kikke sedä, mesperäst om Mulgimaal ää eläde.

Aastet sisse jääp ulka ettevõtmissi, mes seove soome-ug-

ri rahvit, aviteve õimurahvaste kombit edesi kanda ja sedäsi esivanembide perändust alla oida.

Soome-ugri kultuuripäälinnu aastet 2021 viias läbi LEADER-meetme abige.

Rohkemb täadust kultuuripäälinnu tegemiste kohta ja pilte joba ärä ollu sündmustest saap nätä Facebooki-lehe Finno-Ugric Capital of Culture 2021 päält ja veebivärätist mulgimaa.ee.

ÜM

Mulgi kiil: Ilves Kristi

Mulgimaa perimuskultuuri toetuseraha om ses kõrras jagat

Mulgimaa perimuskultuuri om Eesti Rahvakultuuri Keskuse programme kaudu joba ulka aastit toetet. Selle abige saave teos nii rahvale joba täädä-tuntu ettevõtmise, nagu Mulgi pidu, aaleht Üitsainus Mulgimaa, Mulgimaa Peremäng ku kah ää jagu peris uusi akatusi egä aaste.

Eesti Rahvakultuuri Keskuse toetuste osakonna päälük Salmar Margit üteli, et 2021. aastes tetti 47 taotlust, mille summa olli 203 262.90 eurut. A jagade olli siikõrd 111 260 eurut, mes kah kik vällä anti. Toetust saive 32 projekti.

Salmar kõnel, et kuna minevaaste jäi pallu sündmusi ärä ja toetuse masseti tagasi, sis om luuta, et 2020. aaste jäägi (8046 eurut) kandas 2021. aaste iilarvese. Ku siande otsus tetäs (mai-või juunikuul) ja kinnitedes, sis saave viil kolm projekti raha. A võip kah olla, et jääke ei kanda tagasi ja toetust ei saa.

Lõuna-Mulgimaa Puuetege Inimeste Ühing sai toetust Mulgi mustride ja rahvarõovaste tüükambride jaoks Abja Päevakeskusest. Osa asju om joba valmis kah saanu. Pildi: Saarela Mari

“Olli ulka egäaastesi projekte, nagu Mulgi Kultuuri Instituudi tüütöetus, Väikse Virre, ERR-i mulgikiilse raadju-uudise jt. Ja olli kah peris uusi. Üits uus

tore projekt, mis küll toetust es saa, olli Villändi gümnaasiumi Mulgimaa-teemaline lavvamäng “Mulgi Mäng”. Julge akatus noorde puult, a üits taoline

mäng om joba olemen. Kuigi noore siikõrd raha es saa, sis ma looda väige, et na tuleve vällä viil mõne põneve mõttege.

Olli kah pallu rahaküsimisi

lastelaagride/õpitubade jaoks, et õpete mulgi kiilt ja kultuuri. Nii om tore ja vajaliku, a ma usu, et kige paremb õpeteje om iki kodu esi. Ku me kodun kõneleme mulgi keeli, piame au sihen oma kombit ja perimust, sis jääp kestmä ja saap elu osas kah loomulik side oma juurdege,” kõnel Salmar.

Taht viil projektikirjutel süäme pääle panna, et enne rahaküsimist tules oolege läbi lugede määrus ja vaadete, mille jaoks üldse raha andas. “Ärge võtke ooletult taotluse kirjutemist, sest ei ole ju mõtet raisate oma ja töiste aiga ja saia vastus, et tede projekti ei toetede, sest ta ei lapi toetusemeetme iismärgige. Ja ärge jätke projekti kirjutemist viimäse õhtu pääle, sest veebivärät või omaende arvuti võive just sis üles üteldä,” õpet Salmar ja suuv iki kigile uusi äid mõttit, sest projektitoetus omgi ju mõteldu just uute mõtete eluviimises, et mede kultuuripilt rikkambes saas ja perimus elun püsis.

Mulgi perimuskultuuri jaoks antu toetuse 2021

Toetuse saaja	Projekt	Antu raha
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Mulgi Kultuuri Instituudi arendustegevus 2021	38899.00
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Õpeteme mulgi kiilt (murdering, keelepõhine, õpeteje koolitamine)	7105.00
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	VI Mulgi pidu “Mia ja sia ütenkuun”	7000.00
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Aaleht Üitsainus Mulgimaa 2021	4400.00
Ala-Taagepera Rahvakultuuri ja Hariduse Edendamise Selts	Mulgi uhkus ja rikkus	4000.00
Tartu Ülikool	Villändimaa rahvarõovakuul	3510.00
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Suur mulgi sõnaraamat 2021, jakuprojekt	3392.00
Mittetulundusühing Lilli Luuduskeskus	Mulgi kultuuri ja keele tutvustamise õppekäigu Mulgimaa kuulele	3366.00
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	XIII Mulgi konverensi kõrraldamine	3000.00
Mittetulundusühing Eesti Perimusmuusika Keskus	Koolikonsserdi Mulgimaa kuulen	3000.00
Mulke Selts	31. Mulke Almanaki kokkusaadmine ja välläandmine	2800.00
Tõrva Gümnaasium	Mulgi keele ja kultuuri tutvustamine Tõrva Gümnaasiumi lastel	2596.00
Tartu Ülikool	Mulgi keele ja kultuuri tegemise Tartu ülikoolin	2511.00
Mittetulundusühing Mulgi Ukuvakk	Mulgi soki- ja kindakirje välläandmine ek ülemulgimaaline ütenkudamine	2419.00
August Kitzbergi nimeline Gümnaasium	Mulgi keele ja kultuuri õpimine Lilli Luuduskeskusest	2350.00
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Mulgi mälumäng “Ütesa”	2120.00
Mulke Selts	Hendrik Adamsoni murdeluulevõistlus	2000.00
Mittetulundusühing Kultuuripärl	Mulgimaa Peremäng 2021	2000.00
Tartu Ülikool	Kaits uut muinaslunnust Sakalan	1853.00

Toetuse saaja	Projekt	Antu raha
Tarvastu Muuseumi Sõprade Selts	Raamat tüüpäliskirjage “Tarvastu kihelkonna aaluulise luudusliku pühäpaiga”	1630.00
Abja Gümnaasium	Mulgi söögi ja käsitöö õpikambre koolinoordel	1618.00
Mulgi Väiketootjate Liit	III Mulgi Söögi Vestival	1500.00
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Mulgi uudise ERRin ja aalehen Sakala	1200.00
Mulgi Vallavalitsus	Mulgi kultuuri tutvustemise programmi	1008.00
Lõuna-Mulgimaa Puuetege Inimeste Ühing	Mulgi mustride ja rahvarõovaste tüükambre Abja Päevakeskusest	1003.00
Mulgi Vallavalitsus	Perimuslaager Mulgi vallan	1000.00
Mõisaküla Kuul	Avasteme Mulgimaad	896.00
Viljandimaa Oma-valitsuste Liit	Kultuuritüütjeje mulgi kultuuri õppepäevä	800.00
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Mulgimaa Uhkuse auinna välläandmine	694.00
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Koolilaste mälumäng “Nupute vällä” 2021	610.00
Abja Lasteaid	Päiv talun ja mõtsan	580.00
Karksi-Nuia Kultuuri-keskus	Perimuspäev Väikse Virre 2021	400.00

Komisjuni ettepanek om kanda 2020. aaste jääk 8046 eurut 2021. aaste iilarvese ja anda toetuses all tuudu rojektel. Selle jaoks om vaja Rahandusministeeriumi otsust ja kultuuriministre iilarve muutmise käskkirja kinnitemist.

Toetuse saaja	Projekti nimetus	Otsus
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Noorembe astme tüüvihu uus rükk	668.00
Tarvastu Muuseumi Sõprade Selts	Raamatu “Ämäriguaa luu. Karksi” kokkusaadmine ja pildi	3380.00
Sihtasutus Kultuurileht	Täheke mulgi keelen 2021	2220.00
Mittetulundusühing Mulgi Kultuuri Instituut	Suur Mulgi sõnaraamat 2021, jakuprojekt	1778.00

Üits mulk

Koduigätsus sund Mulgi õbeehtit tegeme

Kik miu emäpuulse esiva-
knembe om peri Mulgi-
maalt Tuhalaane, Anikatsi,
Muksi kandist. Kirikukirje
järgi olli mede sugupuu siin
olemen joba aastel 1800. Ja
ku nüid olli miul ammati-
koolin vaja lõputüü teema
valide, es ole vaja pikält mõ-
telde – Mulgimaa.

Oma latsepõlvesuvede ole ma
müüdä saaten Tuhalaanen, sest
säl ellive mu vanaemä ja va-
naesä. Mulle miildisive kangeste
ütine einätegemine ja jaanipäe-
vä – kik külärahas tulli kokku,
tei ütenukuu tüüd ja pidäs pidu.
Tuhalaanen oltu suve tuleve
mulle iki miilde, ku ma Villän-
dist Karksi poole sõida – nii
nurme ja niidu om kudaki nõn-
da kodutse.

Prilla õpi mia Soomen Lahti
linna ammatikoolin kullassepäs
ja kähen om lõpueksamide aig.
Neid om kokku seitse
ja üits neist om oma
ehtekogu tegemine.
Mia tahtsi tetä midä-
gi, mille man saas

tarvite röömsit värve ja millen
oles tunda kodupaiga lämmust
– Eestit, Mulgimaad.

Mede koolin om 40 aastet
kullassepätüüd tennu õpeteje
Hannu ja sama pikä kogemuse-
ge graviirmise ja kuum-emaili
õpeteje Tarja, kes om oma ala
asjatundje. Mõlembile miildis
väige miu mõte tetä Mulgi-tee-
maline ehtekogu.

Sii mõte om mul pähän ollu
joba üle aaste. Tüüge akassi ma
pääle mineve aaste engekuul, ku
sai tettu 3D arvutirogrammige
vormi ja rükit vällä õbelaadi.
Egä laat om ku emailvärvige
üle tettu tillike Mulgimaa lipp.
Värv om ku laasikildest jahvatet
jahu, mes sulatedes ümäriguld
800-raaditse kuumage ehte pää-
le.

Laate om katen suurusen ja
neist tullive eri ehte: kõrvarõn-
ga, sõrmusse, ripats, rinnanõ-
gel, lipsunõgel ja mansetinõöbi.

Osa neist om saanu joba
värvikihi ja tõine jagu
oodap viil mõskmist
ja värvi.

Pääle kooli lõpe-
temist tahas mia viil pa-

Nuur ehtemeister Räni Epp.

rembini tundma õppi
emailvärve ja arjute
nende tarvitemist. Egä
värv om ju ahjust tullen
omamuudu ja egä järg-
mine kiht tõise toonige ku
eelmine.

Prilla om miul Mulgi eh-
tit tettu üitsainus jagu, a ku
om uvilisi, saa mia neid manu
tetä ja Eestise kah saata. Miuge
saap kokku leppi Facebooki tiil
või e-kirjage repp358@gmail.
com.

Räni Epp

Lahti ammatikooli õpilane

Mulgi kiil: Ilves Kristi

**Valmis om saanu Mulgimaa lipuge
kõrvarõnga, sõrmusse, ripats, rinna-
nõgel, lipsunõgel ja mansetinõöbi.**

Pildi: Räni Epp

Mulgi koolilaste mälumäng olli veebin

16.vebruaril olli Mulgi-
maa koolilaste mälu-
mängu “Nupute vällä!” tõine
jagu, millest võtt osa seitse
punti kuvvest koolist. Siikõrd
kokku es tuldagi – mäng olli
veebin ja egä võistkond ist
oma koolin.

Mälumängu teemade ollive sii-
kõrd seot Tarvastu kihelkonna-
ge – ärkamiseaig Tarvastu kihel-
konnann ja Tarvastu rahvarõova.
Viil pidive latse lugeme tähe-
lepaneliguld aalehte Üitsainus
Mulgimaa ja vastame selle järgi
küsimuste pääle. Mälumängu
läbiviimisele om pannu oma öla
ala Mulgimaa raamatukogude
tüüteje, kes om usinaste küsi-
musi tennu.

“Nupute vällä!” tõise jao võit
läits Alliste põhikuuli, kus vas-
tassive küsimuste pääle Gaston
Niikas, Gaston Emili, Lumiste
Laura ja Pöder Anete-Ly. Nende
õpeteje om Merila Anneli. Tõise
koha saive Ala põhikooli latse ja
kolmande Tarvastu gümnaasiu-
mi noore.

Mälumängu kolmas jagu tu-
lep aprillikuul Kitzbergi güm-
naasiumin. Mängu läbiviimist
toetep Eesti Rahvakultuuri Kes-
kuse Mulgimaa perimuskultuuri
toetemise abinõu.

Ilves Kristi
toimeteje

Alliste põhikooli viisive võiduni
Gaston Niikas, Gaston Emili, Lu-
miste Laura ja Pöder Anete-Ly.

Pilt: Heina Jelena

Valla läöp Hendrik Adamsoni murdeluulevõistelus

Selle aaste 6. oktoobrel om suure Mulgi kirjamehe Hendrik Adamsoni 130. sünniaastepäev.

Selle tähistemises tulep 14. temänimelise murdeluulevõistelus, mille pääle oodetes luuletusi 1. aprillist kuni 1. septembreni 2021.

Murdeluule sõbra om oodet riime papre pääle kirja paneme, võistelusele tuleme ja 9. rehekuu päeväl Kärstne mõisan kokku saama, et mede kirjamehi ja parembit sõnasäädjit auste. Võisteluse mõte om elun oida murdekeelen kirjutemise kommet, tuvva rahva ette ja kitta neid, kes oman keelen kirjutemisege aviteve kodukandi kiilt oida ja edesi kanda.

Võisteluse juhend pandas üles veebilehte pääle mulkideselts.org, mulgimaa.ee ja viljandivald.ee.

Võisteluse pääle oodetes egä kirjuteje käest vähembelt viit luuletust, mes om kirjutet mõnen Eesti murden. Täisnimeste ja noorde (kuni 19 aasteni) tüüsit innates omaette.

Luuletusi oodetes kuvääri sihen aadressi pääle Mulkide Selts, Sultsi küla 69605, Metsarõõmu, Viljandi vald või e-postige Mulkideselts@online.ee 1. septembres.

Egäl tüül piap oleme man märgusõna, mes tulep kinnitse kuvääri kirja sissi panna või saata omaette meilimanusege, kos om kirjan auturi nimi, isikukuud, aadress, kontaktandme ja kinnitus, et kirjuteje annap võistelusetüü auturiõiguse Mulke Seltsile. Koolinoordel om vaja manu kirjute kah oma vanus ja kuul.

Indajide kogu om viieliikmeline ja sääl om kirjandustäädlane, kaits eesti keele õpetejet, mulgi kultuuri asjatundai ja kirjanduseviline.

Parembes saave tunniskirja ja auinna, mes andas kätte 9. oktoobrel Kärstne mõisan.

Murdeluulevõistelust toeteve Eesti Rahvakultuuri Keskus, Villändi vald, Mulke Selts ja Mulgi Kultuuri Instituut. Küsi täädust: Saare Ene, Mulke Seltsi vanemb, e-post mulkideselts@online.ee, tel 507 0846.

Latsela

Põdra uhke sarve

Põder astun müüdä mõtsa ja mõtelnu: "Küll om miul inetu jala, nii pikä ja peenikse. Mesjaos mul siandsit vaja om? A vat kos sarve om mul suure ja uhke! Siaste sarvege om peris lust mõtsan kõndi."

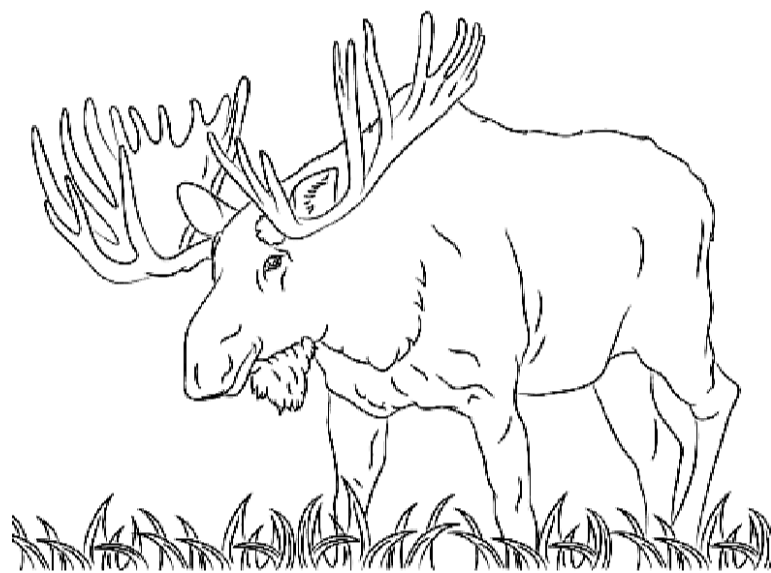
Lännugi sis põder uhkeste edesi, ku äkki nännu, et undi ulgakeste tal perän om. Põder visanu sarve selgä, sest mudu ei saa

ju puiest ja puhmastest müüdä, esi andan aga jalgel valu. Karanu üle raavi, üle kivide, kande, üle tillembide puhmaste kah. Undi talle järgi es jõvvagi.

Sis mõtelnu põder: "Ää, et mul iki siandse pikä ja väle jala om, nii päästsive mu nüid unte käest!"

Eesti rahvajutt

Värvi põdra pilt iluste ärä!

Kas sia täät, mes äält mede talulooma ja -linnu teeve?

Lammas MÄÄGIP, lehm, MÜÜGIP, vasik MÖÖGIP, obene IRNUP, peni AUGUP, kass MÄUGUP, kikas LAULAP, ani KAAGATEP, kana KAAGUTEP, parts RÄÄKSUP

Otsi ruute siist vällä! Loe edes- ja tagaspidi, alt üles, ülevest alla ja viltu kah!

G	T	P	U	N	R	I	M	P	Ö
M	K	S	U	Õ	O	H	E	J	M
Ä	D	A	R	G	M	T	R	U	N
Ä	J	M	A	Õ	U	Ä	B	M	Õ
G	V	Ü	Ö	G	Ä	A	P	Ä	L
I	M	G	A	K	A	M	Õ	U	A
P	I	A	S	M	J	T	B	G	U
P	K	U	O	R	D	Ü	E	U	L
B	P	G	M	Ü	Ü	G	I	P	A
H	Ä	Ä	L	K	G	V	Ö	B	P

Sääjä sõna õigeste rivvi, sis saat üte vanasõna. Kirjute sii juti pääle!

KU PAREMB ÜLEKOHTUGE RAASIKE ÕIGUSEGE PALLU.

Mulgi Kultuuri Instituudi vällanne Üitsainus Mulgimaa
Aalehe välländmist toeteve Eesti Ravakultuuri Keskuse Mulgimaa perimuskultuuri toetemise abinõu, Tõrva, Mulgi ja Viljandi vald.

Toimetus:

e-post: mki@mulgimaa.ee

post: Mulgi Kultuuri Instituut, Leerimaja,

Kulla küla, Mulgi vald, 69509 Viljandimaa

toimendei: Kristi Ilves, tel 5344 8176

Toimendusel om voli kirjatükke parande ja lühembes tetä.

Uvvembet lugemist

Vällä om tullu mulgi nalakogu "Mulk muigas", mille kokkusäädai ja kirjastei om Gaston Kalle.

Mulgimaa perimust uurin jäi Gastonile silmä mulke nallasuun. Eluterve ja atsak inime võip esiende üle nalla tetä küll. Kuigi pallude lugudege pilave naabre mulke ihsust ja edevust, jakkup küländ neid lugusit kah, kos mulk naarap esiennest.

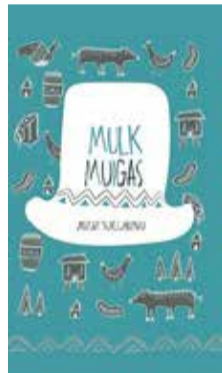
"Mia akassi mulgi nallalugusit korjame ligi veerändsaa aastest, ku Villändin eläden käisi iki

Mulke seltsi murderingin. Sääl ma kirjuti mõnikörd üles osalistest käest kuuldu nallalugusit. Peräst otse viil lugusit manu Eesti Rahvaluule Arhiivist, vanadest aalehtest ja mulgiteemalisest rükikirjandusest," kõnel Gaston.

Nüid om kik nii luu saanu kaaste vahele raamatun "Mulk muigas". Tänu Ilvese Kristi juhiti mulgi keele ringe inimeste abil saive nalla kah mulgi kiilde. Pildi joonist raamatuse Villändi nuur kunsnik Talts Katariina ja rükimist toet Eesti Rahvakultuuri Keskus.

"Mia looda, et "Mulk muigas" tuup koroonakevadese raasikegi elgust ja rõõmu," üteli autur.

Raamatut saap osta Rahva Raamatu puutest, Abja, Karksi-Nuia ja Mõisaküla Konsuunist, Tärvastu raamatukogust ja Abja ja Tõrva raamatupoodist. Kõvade kaastege raamat massap egäl puul alla kümne euru.

Nalla kah

Polli vallon Polli vanan valla-majjan Ärikülän peeti talurahvale õpetust tervise tugevdamisest. Kõneleje olli linnast saadet.

Kui ettekanne läbi sai, sis küsse Remsi Toomas maamihe muudu: "Mia ei saa ütest asjast aru: kunas mia pia juuskme, kas enne äestemist vai peräst äestemist?"

Selle küsimise pääle es mõista kõnemiis kah nõu anda.

Kuulmeister näidänu mulgil Kreutzwaldi pilti.

"Kes tuu Rõitsvald om?" küsinu mulk.

"Eesti ärkämiseaigne suurmiis."

"So-oh," ütelnu mulk, "kas tal raha kah olli?"

"Ei, Kreutzwald olli vaene miis."

"No mes sa sis sandist kitat," imestenu mulk.

Mulk sõitse Villändi. Tõiste asjatoimetuste vahepääl astse ta

kah sissi üttele peenembese puuti ek, nigu neid vanaste kutsuti, siidipuuti.

Poodin leti pääl suur kangas kallist kalevit.

Mulk vaades, silus sedä ja küsse kaupmihe käest: "Mes küünär massap kah?"

Sii üteli pahatselt: "Viis rubla küünär; mes sa uurit, egä siust iki ostjat ei saa."

Mulk vaades kõrra põlaten ennest täis kaupmihele otsa ja üteli: "Mõõda kaits küünärt jalarrätte jaos."

"Toomas, õe, Toomas, tõusu üles, päe om joba kõrgen!"

Toomas käänap tõse külle ja üteli: "No kes tedä käsk ennemp valget üles tulla." Ja norskap edesi.

Miis sõidap Riia poole. Tii veeren kuulep, kuda siakarjane sigadege läti keeli pahandep.

Miis üteli omaette: "Ime küll – siapoiss mõist läti kiilt,

a mia, suure talu peremiis, ei mõista!"

Pikne lõõnu suure puu maha.

Mulk ütelnu selle pääle: "Jah, rammu sul om, a raha sul ei ole!"

Mulgi pere poig tihassi esä käest küst: "Papake, anna mul raha jäätuse jaost."

"Jäätuse jaost?! Kas sa tiit kah, ku kallist ta om?"

"Papake, sa ju lubasit miule jäätuse jaost raha anda, ku ma viis aastet vanas saa!"

"Ää küll, võta sis ..."

Lätsive müüdä mõne aaste. Poig läits jällekine esä manu: "Papa, anna mul raha õlle jaost. Sa lubasit miule õlle jaost raha anda, ku ma kuustõisku aastet vanas saa. Täambe ma saie kuustõisku ..."

"Mesasja?! Õlut? Jäätuse pääle!"

Nalla om peri uvvest nallakogust "Mulk muigas".

Sõbralikust vastlanädalast Eesti Vabariigi 103. sünnipäevani

Kui sel aastal toimub kõik teisiti, siis Mõisaküla kultuurimaja tähistas vastlapäeva hoopis teistmoodi. Juba nädala esimesel päeval võttis kultuurimaja direktor oma maja isetegevuskollektiive vastu sõbraliku, sooja vastlakukliga. Päev varem, 14. veebruaril, tähistati ju sõbrapäeva. Esimese kollektiivina said vahuste kuklitega suu magusaks teha esmaspäeval treeningusse tulnud tantsurühma Ütenkuun liikmed. Teisipäeval, kui oli kalendri järgi ka õige vastlapäev, ootas õhtul kultuurimaja ees kammerkoor Kungla liikmeid tõukekelk, et iga soovija saaks teha oma pikim liu. Jällegi ootas pärast kelgusõitu kooriliikmeid soe tee ja vastlakukkel. Rõõm ja üllatus peegeldus kõikide nägudel ja järgnevat kooriproov kõlas eriti helisevalt. Kolmapäeval ootasid soojad kuklid meie linna kõige tillemaid - Madli lauluringi mudilasi. Samal päeval toimus veel Kymbali pilliring ja maiustada said muusikahuvilised lapsed. Kesknädala õhtul toimub ka näiteringi

Toredate lauludega esinesid Mõisaküla lasteaia mudilased.

FOTO: LAINE PEDAJA

proov. Õhtused kuklid üllatasid näiteringi liikmeid. Pühapäevani pidid ootama Mõisaküla puhkpillimängijad ja tantsurühm Vaprakesed. Vastlakuklid olid väga maitsvad ja nende üllatusena saamine tõi inimestele sära silmi! Kõik need maitsvad kuklid küpsetas meie kohalik Siliina kohvik.

Eesti Vabariigi 103. sünnipäeva tähistasime Mõisakülas esmakordselt päev varem, 23. veebruaril. Tavapäraselt on pidulik kontsertaktus toimunud õigel kuupäeval Mõisaküla kultuurimajas. Sel aastal järgisime ohutusreegleid ja nii kõned, laulud, luuletused kui pillimäng said ette kantud linna keskväljakul. Päevakohase peokõne pidas Mõisaküla

linnaeape ja Mulgi valla abivallavanem Ervin Tamberg. Toredate lauludega esinesid Mõisaküla lasteaia mudilased ja päevakohaste luuletustega Mõisaküla kooli õpilased ja muuseumi juhataja Anu Laarmann. Samuti mängiti kaunis pillilugu väikekannedel. Vaatamata nendeks tundideks saabunud jäävihmale ja tugevale tuulele oli keskväljakule lippude alla kogunenud hulgaliselt pealtvaatajaid ja pidulikust sündmusest osavõtjaid. Igal aastal on kaitseliitlased Ervin Tamberg ja Arvo Pede ning muuseumi juhataja Anu Laarmann süüdanud Mõisaküla kalmistul küünlad vabadusvõitlejate Märt Orumetsa ja Hans Harjakase haudadel.

Õhtul ootas kultuurimaja ees kammerkoor Kungla liikmeid tõukekelk.

FOTO: LAINE PEDAJA

LAINE PEDAJA

Mõisaküla kultuurimaja direktor

Veebruar möödus kui linnulennul

Nii nagu sulasid selle talve võrratud lumekuhilad ja lumememmed pea üleöö, nii kadus ka veebruarikuu kui lennates. Seda jääme mäletama mitmete õpitubade korraldamiste, soome-ugri kultuuripealinn 2021 avamise, erinevate taotluste esitamiste ja sõbrapäeva raames rahvamajade ringide ja külaliste tänamisega, et nende osalemise tahe ning tegutsemise jaks piirangutest ja kitsendustest lähtuvalt ei raueks.

Kõik kolm Halliste piirkonna rahvamaja pakusid tegevus- ja osalemisevõimalusi mitmete erinevate ürituste ja ettevõtmiste kaudu. Piirkond on küll hajali ja suur, aga samas ka piisavalt väike, et osaleda nii ühe kui teise rahvamaja sündmustel, mis aga rohkem huvi pakub. Sellise arvestusega on rahvamajad ka oma sündmused ja kavad paika pannud, et võimalikult laia teemaderingiga huvilisi piirkonnas haarata.

Rahvamajade juhatajad Uue-Karistes tänumemmesid tegemas.

FOTO: HEIKI ALP

Eriti meelde jäävaks peab Kaarli rahvamaja juhataja Meritar Võro paberlilledle õpituba, kus suurte mõõtudega lillede valmistamine ei jätnud külmaks ei valmistajaid ega nende tööde nautlejaid. „Lilleilu on veebruarikuu kesine ja seda ilu tuleb siis lihtsalt ise luua“, sõnas Meritar Võro. Ivi Alp on tänulik oma ringide juhendajatele ja neile, kes osalesid päevade asetamisel Uue-Kariste Vabadussõja mälestustahvli juures. Halliste piirkonna rahvamajade

juhatajad tõdesid taas, et jälle oli meeldiv koostööd teha Kaitseliiduga, täname neid!

Halliste rahvamaja on tänulik oma töötubade läbiviijatele. Lea Kallas juhendas salvrätitehnika töötuba ja Marvi-Liina Riid kangastelgede töötuba. Ka loodusõhtuid ei saa siinkohal märkimata jätta. Need on piirkonnale ääretult olulise tähtsuse ja väärtusega ning rõõmu teeb, et osalus neis on väga hea.

Muidugi sai üheks kurvaks alatooniks veebruari lõpus see, et koos lumesulaveega läksid allavoolu ka kõik märtsikuu plaanid. Need tuleb nüüd lihtsalt edasi lükata ja oodata sündmuste korraldamiseks paremaid aegu. Märts on emakeelekuu ja tänaste piirangute valguses võiks seda nimetada ka mõtiskluste kuuks. Georg Otsa laulus „Mõtisklus“ on öeldud, et igas hetkes leidub nii head kui halba, nii leidkengi märtsikuu see hea ning tähistagem saabuvat naistepäeva rohkem hinges lähedaste keskel kui suuremas seltskonnas ja koosviibimistega. Head saabuvat naistepäeva ja kohtume veel!

PIRET LESKOVA

Halliste rahvamaja juhataja

IVI ALP

Uue-Kariste rahvamaja juhataja

MERITAR VÕRO

Kaarli rahvamaja juhataja

Eesti Vabariigi 103. aastapäev Abja kultuurimajas

24. veebruaril tähistati Eesti Vabariigi aastapäeva veidi teistmoodi kui tavaliselt. Sündmus toimus tavapäraselt kultuurimaja esisel platsil. Ära jäi hommikukohv, ajalootund ja suupistelaud. Vaatamata keerulisele olukorrale kogunes Abja kultuurimaja esisele väljakule ca 50 inimest. Vallavanem Imre Jugomäe õnnitles kõiki vabariigi sünnipäeva puhul. Väikese kontserdi laululugude vahel tunnustati Mulgi valla aukodanikku, vapimärgi omanikku ja parimaid sportlasi. Osa tunnustusi jagati Abjas ja teised Karksi-Nuias. Kontserdil astusid üles Isabel Palu ja Marta-Liisa Reinbach, keda juhendab Anne Gomaa ning Ruth Mõttuse juhendatav Anna-Marita Bokmane. Kontserdi lõpetas Rivon Riigori akordionipala.

Kõige lõppu jäi kõlama volikogu esimehe Arvo Malingu hüüe „Elagu Eesti!“.

Pärast said soovijad lasta end pildistada uue Mulgi valla fotostendi taustal.

LAURI SEPP

Muusikud Prantsusmaalt Abja kultuurimajas

David Chevallier trio ja Anett Tamm.

FOTO: LAURI SEPP

22. veebruari õhtul sai Abja kultuurimajja kohale tulnud publik nautida heal tasemel rahvusvahelist muusikat. Lavale astus võrattu koosseis: David Chevallier trio Prantsusmaalt koos noore eesti lauljanna Anett Tammega. Kõlas „Ophelia lauluraamat“, sõnad kirjutas Kanada laulja Kyrie Kristmanson. Meeleolukas muusika oli segu džäss-, folk- ja elektroonilisest muusikast. Harva näeb laval sellist silmapaistvat pillimängu ja imelist ning omapäraselt lauluhäält. Muusikud haarasid publiku kohele kaasa erinevate instrumentide filigraanse mänguga ning ei lasknud lahti enne kontserdi lõppu. Soovijad said osta trio CD-plaadi ja sinna ka muusikute autogrammid. Oleme tänulikud, agentuurile Uus Kontsert ja Eesti Kultuurkapitalile, Prantsuse Instituudile ning agentuurile Vapaat Äänet, et sellised uhked muusikasündmused leiavad aset Mulgimaa pealinnas!

ÜLLE RÕIGAS

Teeme koos suve põnevaks!

Kutsume Mulgimaal asuvaid talusid, ettevõtteid, kogukondi, külamaju, muuseumi ja kõiki teisi huvilisi osalema selle suve peremängus mängupunktina.

Peremängu toimumisajad:

26. juuni / Halliste **17. juuli / Karksi**
03. juuli / Tarvastu **7. august / Paistu**
10. juuli / Helme

Vaata täpsemat infot kodulehelt mulgiperemang.ee ja täida sooviankeet.

Peremängu tutvustav veebiseminar toimub juba **23. märtsil kell 15.00**

Pidulik paraad Karksi-Nuia lasteaias

19. veebruaril tähistas Karksi-Nuia lasteaed Eesti Vabariigi sünnipäeva piduliku paraadiga. Ühises rongkäigus marsiti lasteaia õuealalt majaesisele platsile, kus hoolimata kargest talveilmast lauldi koos Eesti hümnini ning sai näha laste esinemisi. Marta-Liisa Reinbachi esituses kõlas laul „Eesti lipp“, Rebaste rühma lapsed lugesid luuletust „Eestimaast“ ning Oravate rühm marssis vapralt trummide põrnal. Nagu ühele paraadile kohane, oli kohale toodud ka tehnikat. Iga rühm oli Eesti sünnipäevaks ehitatud kaitsemasina. Näha võis autosid, tanke, lennukeid

Naiskodukaitsja Merike Tulp lapsi tervitamas. FOTO: ÜLLE METSA.

ja laevu. Paraadil ütlesid tervitussõnad lasteaia direktor Katrin Kivistik, abivallavanem Dmitri Orav ning Naiskodukaitsja Tarvatu jaoskonna aseesi-

naine Merike Tulp. Paraadi juhtis ja osalejaid lõbustas lustlik lumememm Ade. Pärast esinemist marssisid lapsed koos õpetajatega oma rühmaruumi, kus

neid ootas soe tee ja väikesed leivapalakesed.

KEIDY ALLIK,
MERIKE TIHOMIROV
lasteaiaõpetajad

Halliste kool pidas sõbra- ja vastlapäeva

Halliste koolis toimusid 11. ja 12. veebruaril pärastlõunal sõbra- ja vastlapäeva tähistamised, mille korraldasid kooli õpilasesindus ja 9. klass.

Üritus oli jagatud kahele päevale. Esimesel päeval võtsid sellest osa nooremad ja teisel vanemad klassid. Kõigile oli välja mõeldud erinevaid mängu- ja tegevusi.

Sõbra- ja vastlapäeval oli rohkelt tegevusi.

FOTO: MIRELL EICHE

Vastlapäeval lasti kooli taga liugu, kus söideti ka klasside poolt isetehtud kelkudega. Hiljem mängiti sõbrapäeva tähistamiseks mängu. Ürituse lõpul söödi kooli sööklas vastlakukleid ning jagati auhindu.

Mõlema päeva sündmused möödusid edukalt ja osalejatel oli hea tuju.

RAUL PINSEL
9. klassi õpilane

Põnev ja sportlik päev Tartus

5. veebruaril toimus kaua plaanitud reis Tartusse Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseumisse. Õnneks sai sõit teoks enne distantsõppele jäämist. Täna on muuseumiuksed juba koroonatõttu suletud. Hea meel on selle üle, et kaasa tulid kõik kaheksa 7. klassi poissi. Kuna ammu pole kusagil koos käia saanud, siis keegi ei raatsinud maha ka jääda. Paljude programmide hulgas valisime põnevust ja enese võimekuse proovile panemist võimaldava haridusprogrammi „Ralliässad“, mis pakkus poistele moto-

spordialast elevust. Võitjana said end tunda kõik, kaasa arvatud õpetajad, kuid ralliässaks kuulutati Mikk Pinsel. Kiiremad rehvivahetajad olid Edijohannes Mehu ja Aleksander Kalitventsev ning head kaardilugejaoskused selgusid Magnus Järvisel. Huvitav oli ka püsinäitus „Eesti spordi lugu“, kus võis tutvuda ligi 150 000 museaaliga.

Meie kool on liitunud Liikuma Kutsuva Kooli projektiga, mis toetab kooliõpilaste liikumisaktiivsust. Mitmed õpetajad osalevad mentorite koo-

Igaüks sai tunda end rallisõitjana.

FOTO: ANNELI MERILA

litustel, et pakkuda vahetundides lastele atraktiivsemat tegevust. Spordimuuseumi külastusega

on igatahes teoreetiline ja praktiline algus tehtud.

ANNELI MERILA
Halliste põhikooli õpetaja

Täna liugu laseme ...

Sellel aastal oli vastlapäev 16. veebruaril, mida õnnestus üle pika aja traditsioonide kohaselt tähistada tänu ilmataadi lahkele lumejagamisele.

Merru tegelustuba organiseeris vahva ürituse Öisu mäel. Osalejaid oli küll vähevõitu, aga see eest nautisid lapsed, emad ja isad lund ning liugu

südamest. Peale mõnusat aktiivset tegevust sai maitsta imehead Halliste sööklatäidide valmistatud hernesuppi ja loomulikult maiustada vastlakuklitega. Oli tõesti tore päev.

Aitäh, armsad lapsed ja vahvad lapsevanemad!

MERITAR VÓRO

Vastlad Öisus.

FOTO: MERITAR VÓRO

Abja lasteaia tegemisi

On saabunud esimene kevadkuu ja looduses on näha juba kevademärke. Abja lasteaia moodus veebruar kiiresti, sest tegutsemist oli palju. Kuu algas poiste nädalaga. Iga rühm tegutses omaette ja nädala lõpetas oravapoiste teatevõistlused, kus poisid said ka medalid. Kohe saabusid ka sõbra- ja vastlapäev. Sõbrapäeva eel käisime Abja hooldushaigla vanuritele viimas rühmade poolt valmistatud kaarte, et ka neile veidike rõõmu valmistada. Sellel aastal saime teha hobustega vastlasõitu ja teha võidu liulaskmist laste ja personali vahel. Tuju oli hea õues hernesuppi süües ja toas sai suu magusaks teha vastlakuklitega. Vabariigi sünnipäeva tähistasime õues. Lapsed laulsid, lugesid luuletusi ja löid tantsu. Peale esinemist läksid kõik rühmad matkale. Oli tore ja üritusterikas kuu. Päikeselist kevade algust kõigile.

KATRIN

Tõrukeste rühma õpetaja

Koroonaja kiuste käib juba 40% Eesti õpilastest liikuma kutsuvas koolis

Sel aastal liitus haridusprogrammiga „Liikuma kutsuv kool“ 38 uut kooli Kihnu- ja Kohtla-Järveni ja Valgast Tallinna vanalinnani. Nüüdseks käib liikuma kutsuvas koolides üle 40% kõigist Eesti üldhariduskoolide õpilastest. Nende seas on ka Halliste Põhikooli õpilased.

Viis aastat tagasi kümne kooliga alustanud „Liikuma kutsuva kooli“ haridusprogramm laienes tänava juba 148 koolini, kus õpib kokku 63 000 õpilast. Et tasakaalustada koroonaja negatiivset mõju õpilaste vaimsele ja füüsilisele tervisele, keskendutakse programmis lähiajal kaugõppe mitmekesistamisele ja õuesõppe loomisele kooliellu.

Tartu Ülikooli liikumislabori eestvedamisel sündinud teaduspõhine programm on tänava võtnud tähelepanu alla koroonast tingitud erandliku olukorra hariduses. „Koolidel ei ole praegu lihtne aeg: soov anda kvaliteetset haridust pörkub pidevalt muutuvate olude, sotsiaalse distantsi nõuete ja uute õppevormidega,“ ütles Tartu Ülikooli liikumislabori juhataja ja tervisekasvatuse lektor Merike Kull.

Aktiivses koostöös liikuma kutsuvate koolidega töötab liikumislabor välja uusi lahendusi, mis toetaksid nii lähioõpet koolis kui ka kaugõpet kodus. Üheks eesmärgiks on rakendada rohkem õuesõpet. „Õues õppides tabame mitu kärbest ühe hoobiga. Koroonaviirus levib välitingimustes kehvasti ja ohutu vahemaa hoidmine tuleb lastel õues hoo- pis kergemini välja. Pealegi on teadusuuringud näidanud, et õuesõpe soodustab nii õpisisu omandamist kui ka ainet loomimist ja seoste loomist. Ning kõige krooniks kaasneb õues õppimisega palju rohkem liikumist,“ rääkis Kull.

Värsked uuringud kõikjalt maailmast on näidanud, et koroonaaegne kodus õppimine on muutnud laste elu üksildasemaks ja istuvamaks ning soodustanud meeleoluhäireid ja terviseriske. Liikuma kutsuvas koolides otsitakse lahendusi ka sellele probleemile. „Koolid soovivad, et õpetajad saaksid ka kodusse õppetöösse rohkem mitmekesisust tuua. Mängulise tegevusega ja liikumisega loimitud õppetöö, väikesed sirutuspausid ja õppides õues käimine, kas või taskuhäälingut kuulates, on üks viis seda probleemi lahendada,“ rääkis Kull.

„Liikuma kutsuv kool“ on Tartu Ülikooli liikumislabori eestvedamisel alguse saanud teaduspõhine programm, mille siht on kujundada liikumine koolipäeva ja -kultuuri loomulikuks osaks. Liikumisevõimalused tundides, vahetundides ja kooliteel toetavad tervist, õppimist ja koolirõõmu ning koostöös koolidega otsitakse viise nende võimaluste loomiseks.

Aastatel 2020–2023 toimub liikuma kutsuvate koolide arendus- ja rakendustegevus projekti „Kooliõpilaste liikumisaktiivsuse toetamine“ raames, mida rahastatakse Euroopa Majanduspiirkonna programmist.

Lisateave: Merike Kull, Tartu Ülikooli liikumislabori juhataja, 517 6949, merike.kull@ut.ee

Leene Korp, Tartu Ülikooli liikumislabori spetsialist, 5046403, leene.korp@ut.ee

LEENE KORP

Kert Variku treeninguvari

Vabariigi aastapäeval lük- kus mul peaministri soovitus kodus pits hundijalavett võtta teadmata ajaks edasi, kuna järgmisel päeval tuli tolm pühkida välitreeningu riidetelt ja jooksusussidelt. Põhjuseks oli soov visata pilk peale kaheksakordse Eesti, kahekordse Läti ning Balti meistri ja 2019. aasta külgorvide motokrossi maailmameistrivõistluste kuuenda koha omaniku Kert Variku selle hooaja tegemistele.

Kerdi treeningud on viimastel nädalatel olnud väga kaootilised, kuna uue mootori ja kogu masina ettevalmistamine enne treeninglaagrit on võtnud kogu töövälise aja. Vaatamata sellele on neljal päeval nädalas vajalik keskmine koormus realiseeritud. Õnneks on sellel talvel olnud ka rohkelt mõnusat suusailmu.

Möödunud aastal oli Kerdi üldfüüsiline ettevalmistus põhjalikum kui ei kunagi varem. Professionaalne treeningulaan professionaalselt treenerilt tootas elu parimat füüsilise vormi kogupaketti, mis kahjuks jäi realiseerimata. Kui töö kõrvalt olekski aega eesolevaks hooajaks sama treeningulaani järgi treenida, siis ülemaailmset keerulist olukorda arvestades võib endale sügavalt näppu lõigata. Hetkeseisuga peaks hooaeg avastardi saama 16. mail Ukrainas, kuid koroonaviiruse leviku tõttu võib see teadmata ajaks edasi lükuda või hoopiski sarnaselt möödunud aastale üldse ära jääda. Sellest tulevalt võib füüsiline vormikõver olla tipus või hoopis põhjas ajal, mil see ei peaks mitte nii olema. Samuti tuleb tühikäigul hoida vaimse tervise ettevalmistust, sest ka selle planeerimist saab hetkel ennustada ainult

kohvipaksult.

Nii me ei võtnudki ühis- treeningul aluseks ühte- gi konkreetset kava, vaid püüdsime natuke kõike teha. Alustuseks pakkus Kert välja tema jaoks keskmise pikkusega jooksu gümnaasiumist Karksi toidupoeni ja tagasi. Korras nagu löid mul kahe raske tõusu läbimise tõttu ohutuled põlema, kuid motomehelt vähemat paluda oleks olnud päris häbiasi. Sealt me alustasimegi minu selle aasta esimese seitsme ja Kerdi ei teagi mitmendate kilomeetritega. Esimene pool Karksi poeni kulges suhteliselt rahulikult, ainult selle vahega, et treeningu- kaaslane rääkis rahuliku hingamisega pea kogu distantsi ja mina esitasin aegajalt ähkides-puhkides küsimusi. Kitzbergi tõusu ainult joostes võtta oli juba tõsine väljakutse. Sellal kui mina võitlesin, et mitte kõndima hakata, kirjeldas paariline mulle, kuidas ta pärast sellist „soojendust“ Kitzbergi mäe kõige teravamal nukil erinevaid löike mitmeid kordi läbib. Igatahes minul viimasele kahekümnele meetrile hammas peale ei hakanud. Viimaseid meetreid läbides mõõtsime ka pulssi: Kerdi pulsikell näitas 149 l/s ja minu oma sõna otseses mõttes aiateibaid. Lõõpisime, et kaasaegsed spordikellad ei suudagi nii kõrget pulssi mõõta. Hiljem kodus andmeid kontrollides näitas tark programm mu pulsisageduseks 161 l/s. Viimast laugut osa läbima hakates mõtisklesin salamahti võimaluse üle, kui hea oleks see vahemaa mitmekordse Eesti meistri mootorratta külgorvis läbida.

Kert ja tema korvimees Lari Kunnas osalevad võistlustel rattaga, mis tuksub Husqvarna või KTM mootori löökide taktis. Nimelt

toodab selle juppe üks ja sama tehas. Nii ei olegi teada, mis märgiga järgmine tellitud osa nendeni jõuab ja kuidas seda mootorit nimetama peaks. Hetkel veel Husqvarna nimega statistikas mineval mootoril on MM-il ainult üks arvestatav Zabeli-nimeline konkurent. Need kaks domineerivad ja jagavad ka kõik TOP 10 kohad.

Võrreldes WRC Rally ja F1-ga on külgorvide MM-sarja toimimine ja korraldus hoopis teistsugune. Siin ei ole tehasetime ehk ükski nimeline tehas ei sponsooreeri ühtegi osalevat tiimi. Samuti ei ole võimalik osta tootjatelt MM-sarjas osalemiseks spetsiaalselt valmistatud võistlusmasinat. Kogu masin tuleb ise jupp jupi kaupa hankida ja üheks tervikuks kokku panna. Kõige suuremaks peavaluks on muidugi mootor, mille tippmehaanikud esmalt tükikideks lammutavad, et see siis korralikuks võistlusmootoriks tuunida. Kahjuks teeb selle keeruliseks tippmehaanikute vähesus. MM-sarjaga liitumise algusaastatel ei võtnud maailma parim tegija Kerti üldse jutulegi. Täna sel päeval on neil juba väga hea koostöö ja MM-i kuuenda mehe mootor tuunitakse nüüd juba eelisjärjekorras.

Spordisaalis on esimeseks tegevuseks alati põhjalik venitus koos võimlemisharjutustega. Selle tähtsust mäletan hästi oma kooliaegsest treeningperioodist. Vanuse lisandudes ja harjutuste keerulisusest lähtudes tuleb sellele nüüd eriti tähelepanu pöörata. Saali treeningkavas on 17 erinevat harjutust, millest osad on kordade peale. Tegime läbi tasakaaluhüpped jalalt jalale, üle saali hüpped, väljaastet vaatega taha, „kosmonaudi“ ja joonejooksu. Tegutsedes

ja jutustades oli aeg plaanitust kiiremini möödunud ning ühistreeningu ajalimiit täis tiksunud. Jõusaali ringtreeningu harjutused jäävad seega järgmist korda ootama. Iseenesest oli hea, et Kert üldse sellise aja minuga koos treenimiseks leidis. Oleksin ma aasta tagasi soovi avaldanud, siis ei oleks see võimalik olnud. Nimelt on Kert aastast 2015, mil liitus MM-karusselliga, igal aastal olnud oma motokaravaniga jaanuarist maini erinevates Euroopa maades treeninglaagrites ja osalenud külgorvide meistrivõistluste etappidel. Kui olud lubavad, peaks Kert artikli ilmumise ajal olema selle aasta esimeses treeninglaagris Itaalias.

Külasthan ka tema kodust motoparki, et tunda mototehnikat täis ruumi õhk-konda ja haugata kopsutäis tuliute rehvide lõhna. Siin hargnes lahti antud spordiala kõige tähtsam ja põhilisem teema – eelarve. Hooaja koguelarve jääb suures plaanis 150 000 euro juurde, millest lõviosa aitavad täita toetajad. Tegelikuses oleks Kert juba suure töönaosusega sportlaskarjääri lõpetamas, kui üks suurim sponsor teda usinalt tagant ei utsitaks. Oma toetajate suhtes on võetud kindel suund neid igal võimalikul viisil ka vastu aidata. Näiteks rehvidega toetajale püütakse niivõrd palju reklaami teha, et kõik kohalikud motomehed just tema käest need ostaksid ning kütusega toetajale leida potentsiaalseid kliente oma kliendibaasist ja tutvusringkonnast. Juba aastaid on mototim korraldanud toetajatele lähedaid tänukohtumisi, kus kõigil õla alla panijatel on võimalus omavahel tutvavaks saada. Kunagi ei tea, millal sellest tutvusest kasu võib sün-

Olgu trenn kui tahes raske, ühe pildi jõuab alati teha. FOTO: JAAK ISRAEL

dida. Taolist kokkusaamist plaanitakse aprilli alguses korraldada Ainja krossirajal aprilli alguses, kuhu on oodatud nii suuremad kui väiksemad fännid. Ka moraalne toetus, sõbralik õla-lepatsutus ja head soovid ei jookse kellelgi mööda külge maha. Kes tänusündmusele ei saa tulla, siis põgusalt on võimalik nendega kohtuda Mulgimaa jaanitulel. Just need toimetavad võidutõhke tule tõrvikuga lökkeplatsile.

Kodu poole vurades olin natuke mures oma jalgadesse kogunenud piimhappe pärast. Minu suureks üllatuseks ei olnudki need järgmisel päeval rasked kui kuu- sepakud ja puusad ei ägisenud ishiase käes. Keskmise lihaskäes koheselt, kui meenusid motomees-

te võistlusjärgsed katkiste villidega pihud. Kuuma ja tolmuse võistlusilma korral higistavad käed kinda sees ning sinna imbunud kruus annab hõõrdumise tulemusena katkiste villidega veritsevad pihud. Kui võistlusmomendist tekkinud adrenaliini varjus seda valu ei tunne, siis pärastist tulitavat valu võib igauks endale ise ette kujutada. Kas selliseid kahjustusi on tänapäevaste uute vahenditega võimalik vältida – sellele ja paljudele teistele küsimustele leiata vastused planeeritavalt tänukohtumiselt. Klassikaline väljend: verd, higi, pisaraid, pole külgorviga motokrossi tippmeeste puhul kaugeltki sõnakõlks.

ALMAR KALAM
Karksi Ordumeistrid MTÜ

Juhised vaimse tervise toetamiseks

Kiiresti muutuvast ühiskonnas on pinged ja stress tavalised nähtused. Neid võimendab pandeemia ajal tekkinud ebakindlus järgmise päeva suhtes ning piirangutega kaasnev enesisolatsioonis olek, laste koduõpe või muud harjutamatud situatsioonid. Kõik see kõrgendab meie ärevuse taset. Seetõttu oleks hea, kui tagataskus oleksid väikesed nipid, mida endale aeg-ajalt meelde tuletada, kui olukord keerulisemaks läheb.

Peab meeles pidama, et hea vaimse tervise valemiks on regulaarsus. Alustada tuleks unerežiimist ehk nii tööpäevadel kui ka nädalavahetustel enam-vähem

samal kellaajal magama minna ja ärgata. Vabal päeval tund aega hiljem ärkamine ei ole probleemiks, aga lõunani magada siiski ei tasu, kui nädala sees on äratus kell kuus hommikul.

Hea enesetunne on tugevalt seotud ka toitumise ning liikumisega. Söögikorrad võiksid olla regulaarsed ja toiduvalik mitmekülgne. Päeval ajal tuleks tegeleda füüsilise aktiivsusega, kasvõi teha väike jalutuskäik värskes õhus.

Soovituslik on igapäevaselt kellegagi suhelda. Mured korral võib alustada lähedase poole pöördumise, sest jagatud mure on pool muret. Kuid on ka

hetki, kui peab lisaks mainitud soovitudele kaasama ka välist abi. Mitmete vaimse tervise murede, nt ärevuse ja depressiooni kohta on erinevaid videoid, heliklippe ning kirjalikke juhiseid, mis jagavad juhtnööre, kuidas olla hetkes ja oma hirmudega hakkama saada. Neid leiab näiteks Peaasi.ee kodulehelt. Tihtilugu on just rääkimine see, mis enim aitab ning on hetki, kus oleks vaja rääkida kellegagi, kes võtaks sind kui puhast lehte. Selle jaoks on loodud Eesti Psühhiaatrite Seltsi Noorpsühhiaatrite sektsiooni ja MTÜ Peaasjad koostööprojekt, mille kaudu saavad soovijad tasuta vaimse tervise alast

veebinõustamist. Internetis on võimalik broneerida endale aeg lehel <https://registratuur.peaasi.ee/kriisi>. Projektiga seotud nõustajad kuulavad ära ja annavad soovitusi. Vahel ainult sellest piisabki. Kui on vaja rohkem konsultatsioone, siis projekti raames saavad kõik vähemalt 27aasta vanused inimesed viis tasuta veebinõustamist. Noorematele soovitate MTÜ Peaasjad noortenõustamist. Nõustajaga rääkimine ei ole ebatavaline ega näita, et oled nõrk. Pigem vastupidi – on loogiline, et mure korral pöördud kellegi poole, kes teemat rohkem valdab ja kuulab tema nõuandeid.

Need lihtsad juhised on arvatavasti igale inimesele teada, kuid raskematel perioodidel kiputakse neid unustama. Seega on meeldetuletamine alati kasulik. Kui näed sõpra-tuttavat, kellel on raske hetk, siis kuula teda ning maini, et enesetunnet saab parandada une, toidu, liikumise ja suhtlemisega ning kui on vaja natuke rohkem tuge,

siis nõustajaga arutamine on samuti väga kasulik.

KRISTA TOMSON

Viljandi Haigla psühhiaatria- osakonna tegevusjuhendaja, vaimse tervise nõustamise projektijuht

MAGDA KÕLJALG

psühhiaatria arst-resident, vaimse tervise nõustamise ekspert

OMA MUREGA EI PEA OLEMA ÜKSI!

Registreeru tasuta veebinõustamisele
[REGISTRATUUR.PEAASI.EE/KRIISI](https://registratuur.peaasi.ee/kriisi)

Kotkanoorte tegemised

Noorus on ilus aeg, noorus ei tule iial tagasi! Need laulusalmist pärinevad read aitavad lugejal mõista, miks käimasoleval iversevärki sõjaväljal on noori keeruline kõigi piirangute raamidesse aheldada. Lapsepõlve tegemisi ei kannata kuidagi aastate viisi edasi lükata.

Meie noortejuhid seisavad keerulise ülesande ees, sest tegevuste planeerimine piirangute vahel nõuab võluri kvalifikatsiooni, mis „Selgeltnägijate tuleproovis“ tähendaks kindlasti suurt edu. Märtsis algas uus koroonaaasta. Aasta eest sündinud halb unenägu ei ilmuta veel mingeid lõppemise märke. Vaktsiinist, karantiinist, maskeerast ja reisipiirangutest tunduvad „rindeteades“ kõlavad numbrid üksnes kasvujõudu koguvat.

Talvine laager Ruhijärve kaldal

Kotkanoorte tegevust rahastava Isamaalise Hariduse Programmi (IHP) vahendite toel sai 29.–30. jaanuarini teoks Halliste kodutütarde rühmalaager RMK Ruhijärve puhkealal. Rühmavanem Ebe Õne jaoks oli selle korraldamine ja läbiviimine Kaitseliidu koolis läbitava noortejuhi kursuse praktikatöö. Välitimustes korraldatava ürituse osaliste piirarv ja raskesti prognoositavad ilmaolud tegid sellest üritusest tõelise kondiproovi.

Reedesel pärastlõunal asusid Tarvastu ja Halliste kotkaste, mõne noortejuhi ning kaitseliitlaste julgustatud kodutütred laagriteele. Telklinnaku püstitamine talvises kiiresti pimenevas metsas oli omaette elamus. Laager saadi püsti, vajalikud tugipunktid sisustatud ning lõkkeõhtu kenasti peetud. Õine kütmine jäi täiskasvanute hooleks – noorte ahjuvalvurite sattumine Une-Mati meelevaldale oluks külmal õöl tõsine terviserisk mitte ainult kütjatele endile.

Kargel hommikul ootasid laagrilisi kuum tee ja pannkoogid ning külmavärinate võitmiseks metsajooks. Päästemetnikust kaitseliitlane Meelis Haniott õpetas noori tegutsema läbi jää vajumise korral nii vette sattunu,

Vabariigi aastapäeval Õisu mälestuskivi juures.

Selle talve viimased suusarõõmud.

kui kaldalt aitaja rollis. Kaitseliitlane ja noortejuht Lauri Topolev värskendas laagriliste tutvust kaardiga ning enne telgilinna autole pakkimist käidi lumises metsas tema jagatud tarkust tegelikkuses proovimas. Kohati võõni ulatunud hangedesse ununesid viimasedki külmavärinad. Pikast kojusõidust veoki kastis aitasid väsinud ja lumemärgadel laagrilistel eemale jääda maleva muugavad väikebussid. Teavet uue laagri plaanide kohta uuriti oma juhtidelt juba koduteel.

Eesti Vabariik – 103

Koduriigi 103. sünnipäev pidi pandeemiale loovutama suure hulga oma väarikatest traditsioonidest. Allesjäänud toimingutel osalemine kujunes seetõttu väga paljudele tähtsaks sündmuseks.

19. veebruaril aset leidnud Halliste põhikooli tavapärase Kodutütarde rühmakoondus – kooli pidulik aktus toimus õues lipumastide all. Tänukirjade ja magusaga kiideti tublisid kodutütred, kooli olümpiaadide kangelasi, edukamaid sportlasi ning kõigi nimetatute abistajaid. Jumalasõna, laulu-

Kodutütarde koonduse küünalde süütamine.

FOTOD: ENN PINSEL

tüdrukud ja päevale sobiliku luuletuse ettekanne leidsid üritusel oma koha. Lõppes pidulik sündmus Vabadussõjas hukkunute mälestussamba juurde lillede ja küünalde asetamisega.

Õigel riigi tähtpäeval, 24. veebruaril asendas tavapärasest pidulikkuse koosviibimist rahvamajade juhtide, külakogukondade, Karksi malevkonna kaitseliitlaste, Karksi jaoskonna naiskodukaitsjate, Halliste kotkanoorte ning Mulgi valla juhtide koostöös sündinud retk kõigi

jad peatusid Uue-Karistes, Õisus, Hallistes, Karksi-Nuias, Karksis, Abjas ja Vana-Karistes.

Kotkanoorte suusapäev

Kord mitme aasta jooksul maha sadanud korralikku talvelund ei ole mõistlik niisama, kevade ootuse paistel, sulaveena minekule lubada. Interneti-eelsel ajal osati talverõõme reklaamivabalt hinnata. Lumepuudus, kohustuslik koduseinte vahel istumine koostöös loomuliku laiskusega on aidanud suusanõlvad ja kelgumäed purunenud spordivahendite rusudest kenasti puhtaks saada. Kahjuks pole see ainult iga-aastase „ärategemise“ tagajärg.

Pandeemilistesse raudmisesse pigistatud noortejuhtide otsingutel vaimkomistas seekord laoruumide kaugemasse kolnurka libisenud Kaitseväge suuskade otsa. Kunagi väga heas korras olnud spordi ja sõjapidamise vahendid olid seal kaotanud suurema osa oma väärikusest ja väärtusest. Küllap on mõne tähtsa kastivirna taga varjus neid rootsimaiseid lumelaudu veelgi. Seekord said spordipäevaks ilmataadi tujust tingitud kasinusega hiilgavatele suusaradadele kohale sõidutatud antud olukorraga harmooniliselt sobivad suusapaarid.

27. veebruari hommikuks suusatamise kavandajate ümber paukus pakane ja kogunesid lumehanged, kuid varustust väikebussi pakkiv maleva laomes pidi päeva kättejõudmisel end korduvalt näpistama. Ta teadis ju lumelaudade sõidusihti. Abja-Paluoja oma suusaradadega ei asu Viljandist kaugel ning juttu Lõuna-Eestiga piirneva Põhja-Läti imelistest mõjudest suuskade nõutajad isegi ei heietanud. Üksildased lumeriismed endiste kuhilate asupaikades suunasid suuski väljastanud mehe mõtteid naabruses asuva haiglakorpuse poole.

Kesine seis suusalumega sundis päevakava parandama. Laagrivormi jalavarjude sidumine lumelaudadega pole tänapäevaseid suuski ja suusavarustust tundvatele noortele sugugi mõistuspärane. Olude sunnil pidime kiiresti korraldama

osadele sõiduvahenditele tõrvmise ning olemasolevast kraamist seadma kokku midagi sidemeteks sobivat. Suuskade tõrvmist katsetasid edukalt ka noored, kuid rihmade sidemetega maadlemine jäi täismeeste kätte. Kui esimesed „lauad“ jalga saadi, läks lustimiseks. Libisemine veel suusaraja ilmet pidaval alal osutus täiesti korralikuks. Koolinoorte tagasihoidlik suhe suusatamisega väljendus kilgetes ja ühe teatud kehaosa sagedases kontaktis vettinud rajaga.

Ettenägelikud suusapäeva korraldajad olid bussi ladunud kraami mitmekes elujuhtumiks. Lumelaikudega heinamaale kerkis mängude ala ning võseriku servale lasketiir. Juhuks kui suusalumi kohe üldse lustimist ei talu, leidis meil vahendeid kelgunõlval hullamiseks.

Tegelikkuses lendas aeg just nii kiiresti, nagu see suusalumel ikka lendama kipub. Kõik said nostalgivarjundiga suusatamist katsetada, olukorda arvestavates mängudes kaasa lüüa, rühmade tublide laskurite juhatusel õhupüssist õhupalle paugutada ning kuum tee ja saiakestega keha kinnitada. Noorte Kotkaste välitelgis oli laual korv maiustustega, sest Halliste tänane kotkarühm tähistas viie aasta möödumist esimestele poistele piduliku töötuse lugemise järel siniste kaelarättide kaela sidumisest. Seekord olid kohal neli nendest üheksast enesekindlast poisist. Vähetähtis pole seegi asjaolu, et ainult üks sellest seltskonnast on pidanud paremaks organisatsioonist lahkumist. Valitsevate piirangute tõttu kaua maleva riulis sobivat hetke oodanud mitmed tänukirjad leidsid sünnipäevale pühendatud õppepäeva lõpurivistusel tee adressaatideni. Palju õnne!

Temaatilisel õppepäeval osalesid noored kotkad Hallistest ja tegevust taastavast Abja rühmast ning kodutütred Hallistest. Instruktoriteks kehastusid Ebe Õne, Merike Nõumees, Marko Järvis, Mikk Pinsel, Joosep Animägi, Raul Pinsel, NK Sakala maleva instruktor Gertu Viask ning allakirjutanu.

ENN PINSEL
NK Halliste rühmapealik

KUHU MINNA

ABJA KULTUURIMAJA

Vastavalt kehtivatele piirangutele ei ole alates 3. märtsist kuni 28. märtsini 2021. a lubatud siseruumides avalike koosolekute ja ürituste, sealhulgas konverentside, teatrietenduste, kontsertide ja kinoseansside korraldamine ning meelelahutusteenuse osutamise kohas ning näituseasutustes viibimine.

Ootame paremaid aegu. Jälgige reklaami!

HALLISTE RAHVAMAJA

Veebruarist maini toimuvad virtuaalsed soome-ugri muinasjutude laupäevad Halliste rahvamaja FB-lehe kaudu.

HALLISTE RAAMATUKOGU

1.–31.03 raamatunäitus „Eesriie avaneb“
1.–30.04 raamatunäitus „Naer on terviseks“
1.–31.03 raamatunäitus „LasseMaia detektiivbüroo. Martin Widmark 60“ Halliste põhikoolis
1.–30.04 raamatunäitus „Elas kord ... Igal rahval omad muinaslood“ Halliste põhikoolis

KARKSI-NUIA KULTUURIKESKUS

11.03 kell 10–12 doonoripäev suures saalis. Tule doonoriks ja päästa elusid. Tule kui oled terve, söönud ja puhunud. Kaasa isikut tõendav dokument. Kehtib maskikandmise reegel!

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

1.–31.03 näitused „Riigikirjanikud 2021“ ja „Aasta staarid looduses“
1.–30.04 näitused „Pilk inimkeha sisemusse“ ja „Kauneimad Eesti raamatud 2020“

MÕISAKÜLA KULTUURIMAJA

20.03 kell 11.37 Kevadmatk. Kogunemine muuseumi juures 11.30.
25.03 kell 12.00 Kүүditamisohvrite mälestuspäev. Süütame küünlad Mõisaküla raudteejaama ees perroonil. Võta kaasa ning jaga oma mälestust.

UUE-KARISTE RAHVAMAJA

Iga kuu 2. teisipäeval kell 14–15 laenutab Halliste raamatukogu raamatuid ja kohal on piirkonna sotsiaaltöötaja Monika Erreline. Täiendav info telefonil 5348 2842

Karksi malevkonna aastakoosolek

Igal aastal saavad Karksi malevkonna kaitseliitlased kokku selleks, et isekeskis anda hinnang oma tegemistele ning seada paika uued sihid.

20. veebruaril kogunes Karksi-Nuia kultuurikeskuse saali paariti paigutatud toolidele üle kuuekümmet vabatahtliku mundrikandja. Tavapäratult keeruline oli nende hulgas kedagi ära tunda, sest pandeemiline maskeraad muutis mehed naised sarnaseks oma nägu mõistetavatel põhjustel varjavate eriuksustestega.

Koosolekul kuulati Sakala maleva pealiku Andrus Tiituse ettekannet malevkonna ees seisvatest ülesannetest ja järjekordsete struktuurimuutuste tagamaadest. Oma etteaste lõpus andis malevapealik üle tunnustused tublimatele

vabatahtlikele. Järgnesid ettekanded malevkonna-pealik Ervin Tambergilt, Naiskodukaitse Karksi piirkonna esinaisal Kai Kannistult, Noorte Kotkaste Halliste rühmapealikult Enn Pinselilt ja malevkonna revisjonikomisjoni esinaisal Katrin Kivistikult. Saalis viibiva kvoorumi kontrollimisele järgnesid mõne valimist vajava ametipidaja kandidatuuri üle hääletamised.

Kahel korral sai sõna Karksi malevkonna hing ja looja, Lilli rühma senine pealik Jaak Põldma. Põhjuseks asjaolu, et seoses struktuurimuutustega peab Jaak loobuma oma senise rühma juhtimisest ning tema kohused võtab üle Meelis Eelmaa. Sirge seljaga mees valis antud olukorras tee, mis sobib tema põhimõtetele.

KOGUDUSTE TEATED

Jumalateenistuste pidamine sõltub Vabariigi Valitsuse piirangute leevendamisest.

HALLISTE PÜHA ANNA KIRIK

2.04 kell 14 suure reede jumalateenistus kiriku käärkambris
4.04 kell 14 ülestõusmispüha jumalateenistus armulauaga kirikus
11.04 kell 14 jumalateenistus armulauaga
25.04 kell 14 jumalateenistus armulauaga

Koguduse õpetaja praost Marko Tiitus tel 5341 3394, e-post: marko.tiitus@eelk.ee
Kui soovid ristimist, leeritamist, laulatust, matust, pihti, eestpalvet või vaimulikku nõu, siis helista ja lepime kokku aja kohtumiseks.
Koguduse juhatuse esimees Made Kotkas, tel 5661 6797
Veebiinfo: www.facebook.com/Halliste Püha Anna kogudus

Tänane liikmeannetuste ja toetuste eest! Annetused EELK Halliste Püha Anna koguduse nimele saad teha pangas SEB EE881010302007156001 või koguduse nõukogu liikmete kaudu.

Toeta kiriku renoveerimist! Oleme algust teinud kiriku renoveerimistöödega, mis algasid piksekaitse paigaldamisest, vihmaveesüsteemide korrastamisest ning kirikutorni ülaosa renoveerimisest. Toeta kiriku renoveerimist annetusega pangas SEB EE 881010302007156001 märkides selgitusse „Kiriku remondi heaks“. Aitäh!

KARKSI PEETRI KIRIK

2.04 kell 14 suure reede jumalateenistus.
4.04 kell 14 Kristuse ülestõusmispüha jumalateenistus armulauaga.
18.04 kell 14 jumalateenistus armulauaga.

Palume võtta ühendust õpetajaga ristimise, leeri, laulatuse, matuste, pihi ning samuti eelseisvate valimiste asjus tel 521 2518 või e-posti teel allan.praats@eelk.ee.
Koguduse a/a nr. EE401010302010444001

MÕISAKÜLA KIRIK

4.04 kell 14 ülestõusmispüha jumalateenistus, õpetaja Villu Jürjo.
2.05 kell 14 jumalateenistus, armulaud, nõukogu valimine – palume osa võtta kõiki koguduse liikmesannetajaid. Uue nõukogu koosolek.

Hooldajaõpetaja Arvo Lasting, elukohaga Tõrvas, arvo.lasting@eelk.ee, 524 9654,
Facebook: Arvo Lasting ja EELK Mõisaküla kogudus

EESTI KRISTLIKU NELIPÜHI KIRIKU ABJA-PALUOJA KOGUDUS

Igal laupäeval kell 12 Jumalateenistus Jaama 15
Igal laupäeval kell 15 Noortekas (12-18.a) Pärnu mnt 32 II k
Igal neljapäeval kell 18 Meestekas Pärnu mnt 32 II korrusel
Pastor Guldar Järve, telefon 5668 6312
e-post guldar.jarve@gmail.com
www.facebook.com/EKNK Abja-Paluoja kogudus

Karksi-Nuias asuv puidutööstuse ettevõtte AS Textuur otsib 2020. aastal valminud moodsasse puitkomponente valmistavasse vabrikusse PINKIDE OPERAATOREID (täisautomaatsed pingid: nelikant, sõrmjät, saed).

Töö kahes vahetuses. CV palume saata textuur@textuur.ee või helistada telefonil 505 1257.

MIRIDON

veetööstusseadmed

1.02.2021 - 1.04.2021
HAJAASUSTUS PROGRAMMI
TAOTLUSVOOR

- Veeanalüüside teostamine
- Filterseadmete valik
- Filterseadme paigaldus
- Survetõste seadmete paigaldus

Täpsem info hajaasustus programmi kohta kohalikust omavalitsusest!

www.miridon.ee | tel. +372 5066 775 või +372 7362 633
miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

Mulgi väiketootjate tegusad tegemised

Mulgi Väiketootjate Liit on uude pühvliastasse astunud teiselt ja suurte eesmärkidega. Eelmisel aastal sai tehtud palju eeltööd ning palju plaane.

Meie tegemisi märgati ning tänati nii Vabariigi Valitsuse poolt Regionaal Maasika tiitliga, kui saime Viljandimaa maaelu edendaja tunnustuse. See kõik andis juurde indu ning uuel aastal on tulemas palju ettevõtmisi, mis aitavad nii väikeettevõtjaid ja ettevõtlike inimesi ning toovad Mulgimaale ka huvitavaid ettevõtmisi. Mulgi Väiketootjate Liit plaanib sel kevad-suvel osaleda üheskoos Mulgimaa stendiga paljudel messidel seal hulgas Tourest turismi messil Tallinnas ja Maamessil Tartus.

Suvel, 20. juunil, enne jaanipäeva teeme Tikutopsi poe juures Imaveres Mulgimaa väravates juba III Mulgi Söögi Vestivali, kus seekord arutame Mulgi toidu aastast ning teeme seminari „Mulgimaa vaadates väljastpoolt“ ja toimub mulgikorbi tegemise võistlus. Teist aastat järjest korraldame Kõvaküla laada ja mõnusa suve sumina 17. juulil Mulgi pruulikojas. Sügiselviime lõpule Mulgimaa põhikooli lõpuklasside ja gümnaasiumiastmes ettevõtlike noorte idee mängu Tuleviku Mulgid. Samuti külastame Riia toidumessi, oleme stendiga väljas Eesti Toidumessil Tallinnas ning kaupleme ühiselt Mardilaadal Soomes. Seda muidugi siis, kui viirus seda kõike laseb teha.

Tegevusi toetab osaliselt Leaderi programm. Viirus pole aga takistuseks meie ehedale Mulgimaisele e-poele mulk.ee, kus alates 15-eurosest ostust on Mulgi ja Viljandimaa piires transport täiesti tasuta. Samuti on palju asju võimalik korraldada ja osaleda virtuaalselt.

Ühiskaubanduse kaudu on meie ühisriiulid jõudnud 12 poodi üle Eesti ning oleme esindatud ühispakkumise suisa Stockmanni kaubamajas Tallinnas.

Kevadel on kokk ulepitud riulitega Rimi ketiga ja Talutoidab sektsioonides ühiselt riulitelt meie Mulgi tooteid müüa. Mulgi Väiketootjate Liit tänab kõiki koostööpartnereid ja ootab oma ridadesse uusi tegusaid väiketootjaid ja ettevõtlike inimesi, kes seotud meie Mulgimaa ja mulgindusega.

Jaak Põldma Lilli rühma reliikviat Meelis Eelmaale üle andmas. FOTO: ENN PINSEL

Kerge kohvipausi ajal kirjutasid protokollivad koosolekul arutatu põhjal otsuseprojekti, mis hääletusel ka otsusena vastu võeti.

Karksi malevkonna vabatahtlikud jätkavad oma teenistust seatud eesmärkide saavutamise nimel. Juba mõni päev hiljem aitasid malevkonna mundrikand-

jad muuta pidulikumaks Eesti Vabariigi 103. sünnipäeva, mille tavapäraselt väärikas tähistamine tuli tuua ohvriks meie kõigi tervise nimel.

ENN PINSEL
Karksi malevkonna teavituspäalik

MAARJA PALU
juhatuse liige

Õnnitleme uusi vallakodanikke ja nende vanemaid

24. jaanuaril sündis Elen Uugi ja Erko Küperi perre poeg HUGO

5. veebruaril sündis Teele Meele ja Aleksander Karmazi perre poeg MARKUS

8. veebruaril sündis Anne-Mai Ivanova ja Erki Liiva perre poeg DOMINIC

9. veebruaril sündis Kristina Tšerniševa ja Eiki Kelli perre tütar LIISA

16. veebruaril sündis Katrin Rikka ja Linnar Vaaraski perre tütar LENNA

Refox Ehitus

Kvaliteet ja usaldus

Teie kodude ja kontorite värskendusremont ning ehitus Mulgi valla kohalikul ettevõtjal.

refoxehitus@mail.ee
(+372)5366 0017 (+372)5906 8806
www.refoxehitus.ee

KLIIMASEADMETE PAIGALDAMINE
HOOLDUS JA REMONT

IDEAALNE KLIIMA SINU KOJU JA KONTORISSE!

Kvaliteetsete ja energiasäästlike õhk-vesi ja õhk-õhk soojuspumpade müük ja paigaldus.

Teostame objekti ülevaatuse ja leiame sobivaima lahenduse.

Küsi pakkumist: kliimaspets@gmail.com

Või helista: 557 49 94

511 85 83

Õnnitleme eakaid häällilaysi

1. APRILL

ALLI SÄÄSK 82
EVI ANTO 80

2. APRILL

ELSA LINDIKREI 83

3. APRILL

MARTIN TEEARU 92
VALDUR KIRSIPUU 86
PRIIT PÖRU 80
MARE ÖUNAPUU 70

4. APRILL

AHTO JÄNES 85
ELMI RULL 83
NIINA KARKUS 83
MART MIISK 81

5. APRILL

VALVE SEPP 90
MAIE LIIBER 70

6. APRILL

TIIU OSINA 85
HELMI RÜÜSAK 84

8. APRILL

REIN SAAR 70

9. APRILL

MEETA RUMMEL 100
LEILITOMP 87
LYDIA PÖDER 86
HELGI BAUMANN 70

10. APRILL

LUULE-EHA SULTS 83
EEVI LÜNTER 80
LINDA SARV 75

11. APRILL

ELVE JOON 84

12. APRILL

HILJA KASE 87
MAGDA TÖNISSON 86
VALVE SALUMETS 84

13. APRILL

AITA-MAIRE RENNIT 75

14. APRILL

SENNI LEPPOLA 88
EVA KORNIS 83

15. APRILL

LILLE-ASTRA ARRASTE 88
ENNA-HELLE VALLAS 83
LEILI VALK 70

16. APRILL

MAIE RANDOJA 81

17. APRILL

GEORGI SOLOVJEVSKI 91
ASTA PIHLAPUU 83
ANTU ROHTLA 83
KALJU ALLIK 83

18. APRILL

IVI KASESALU 89
JUHAN RULL 86
ANTS JAAKSOO 84
VALVE LAPPERT 83

19. APRILL

AINO PIIR 89

20. APRILL

LEILI MARTINSON 88
ELGA LEPPIK 87
ANTONINA ALEKSANDROVA 85

21. APRILL

JAAN PEHAP 88
HELVE JÄNES 80

22. APRILL

HELGA SAMS 89
LEONHARD KOLGA 87
ENDEL KANGUR 80

23. APRILL

MAI VOKK 83
HILDA VIRIT 83
REGINA PILLISNER 81
MILVI ROSTIN 75

25. APRILL

JOHANNA PÖDER 86
ANTS PAALITS 83

26. APRILL

ÜLO-JOHANNES LUUKAS 91

27. APRILL

ASTA-ELFRIDE MIKK 87
VILMA PUKS 83
ELLI SAAR 81
TIIU VITS 75

28. APRILL

MIHKEL SOOMETS 86
HELDUR VISTER 80
LINDA VISTER 80
VILLY TAKK 70

29. APRILL

JEVGENI OSIN 81

30. APRILL

RAISSA NIKONOROVA 80
TIIU JÄNES 70

*Aeg möödub ja riival nii mõnda,
elu viib paljugi käest.
Aja õigus on võtta ja anda,
kuid mälestus on jääv...*

MÄLESTAME

VELLO ŠKURIN
2.03.1958–1.02.2021

UNO METSAR
27.03.1924–5.02.2021

ILMAR ROSENBERG
29.11.1930–6.02.2021

VJATŠESLAV RIMAŠ
4.01.1948–9.02.2021

SILVIA KREEVS
5.11.1934–13.02.2021

ENDEL-EINHARD
TOOMLA
21.06.1932–19.02.2021

MALL SEPP
8.04.1951–23.02.2021

HANS SILLAOTS
12.05.1945–24.02.2021

JAAN HUNT
15.11.1945–24.02.2021

PILLE LENK
30.09.1964–26.02.2021

KVALITEETNE KORSTNAPÜHKIMISTEENUS

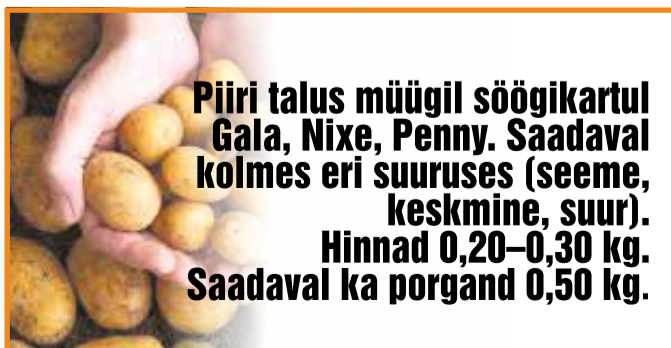
Kehtiv kutsetunnistus

Väljastame teostatud tööde akti

Aleksander Dobrus

Tel: +372 50 64 051

Email: aleksander@dobrus.eu

**Piiri talus müügil söögikartul
Gala, Nixe, Penny. Saadaval
kolmes eri suuruses (seeme,
keskmine, suur).
Hinnad 0,20–0,30 kg.
Saadaval ka porgand 0,50 kg.**

Info tel 510 1491 või kohapeal Karksi-Nuias Lilli tee 12.

*Õnne ja rõõmu, aeg jääv,
et ühine ei värsiks,
ja nooruslike reipus
veel kaua püsiks!*

*Aktsiivne kogukonna liige,
aasta teo (2006)
nimetatud, austatud juubilar*

Veera Kink

*Soovime tugevat tervist ja
õnnitleme 90. aastat juubelit puhul!*

Mulgi vald

Ostan nõukogudeaegseid
VAZ sõidautode kasutamata
varuosi. Võib pakkuda ka
dokumentideta VAZ sõidukit
varuosadeks. Tel 5565 1952.

OÜ ESTEST PR ostab
metsa- ja põllumaad.
Tel 504 5215, 514 5215.
E-post info@est-land.ee